

ASKAISTEN KUNTA

LIVONSAAREN YHTEISÖKYLÄN OSAYLEISKAAVA

2006

PL 52, 20781 Kaarina

ASKAISTEN KUNTA LIVONSAAREN YHTEISÖKYLÄN OSAYLEISKAAVA

OSAYLEISKAAVAN SELOSTUS

Osayleiskaavan selostus, joka koskee 8.8.2006 päivättyä osayleiskaavakarttaa.

Osayleiskaavalla muutetaan 29.3.2004 hyväksyttyä Askaisten yleiskaavaa.

1. JOHDANTO

1.1 Taustaa

Askaisten kunnan Livonsaaren Toivaisten kylän Alitalon kiinteistön (017-434-1-53) alueelle laaditaan osayleiskaava. Alitalon kiinteistön lisäksi alueeseen kuuluu kiinteistön läpi kulkevan Pohjanpääntien yleisen tien aluetta (Livonsaaren PT 12247, 017-895-1-2247).

1.2 Tilannekuvaus

Osayleiskaava-alueen pinta-ala on noin 60 hehtaaria ja se on kokonaan maa-aluetta. Pinta-alasta on noin 22 ha peltoa, metsää 28 ha ja kalliota 10 ha. Alueella on tällä hetkellä yksi asuinrakennus, sikala, kolme suurta latoa ja kaksi vilja-kuivuria.

1.3 Laatimispäätös

Askaisten kunnanhallitus päätti 20.3.2006 (§ 52), että yleiskaavan muuttaminen Alitalon kiinteistön alueelle käynnistetään. Alueelle laaditaan oikeusvaikutteinen osayleiskaava.

1.4 Työohjelma

Kaavan laadinnan aluksi laadittiin osallistumis- ja arviointisuunnitelma, johon sisältyi työohjelma.

Liite 1: Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 Strategiset lähtökohdat

Alitalon kiinteistön alueelle on perusteilla yhteisökylä, jonka tarpeisiin kaavoitetaan noin 20 AO-tonttia ja joitakin yhteistilarakennuksia. Alue tarjoaa väljiä rakennuspaikkoja, joilla rakentaminen toteutetaan kestävän kehityksen ja ekorakentamisen periaatteitten mukaan.

Kaava-alue on pienipiirteistä maalaismaisemaa, jossa metsäiset kalliomäet rajaavat pienialaisia ja monimuotoisia peltoaukeita. Rakentaminen keskitetään metsäisille alueille ja metsäisiin saarekkeisiin. Rakennuspaikat osoitetaan suotuisaan ilmansuuntaan. Olemaan rakentamiseen jätetään tarvittavilla alueilla riittävät vapaa-alueet suoja-alueiksi.

Kaavalla ohjataan osaltaan Alitalon kiinteistön alueelle osoitettavaa rakentamista siten, että tilan ympäristön maalaismaisemakokonaisuus säilyy mahdollisuuksien mukaan. Osayleiskaava selkeyttää sekä poikkeamislupa- että rakennuslupamenettelyä, kun kiinteistölle osoitettava rakennusoikeus on tutkittu kokonaisuudessaan. Osayleiskaavan perusteella kunta myöntää rakennusluvan, jos hanke on osayleiskaavassa osoitetun mukainen.

Askaisten kunnan asukasluku on kasvanut 5-15 asukkaalla vuosittain. Kunnassa tulee olla tarjolla uusille vakituksille asukkaille erilaisia vaihtoehtoja asumiseen, jotta Askaisiin muuttoa suunnitteleva löytää tarpeitaan vastaavan paikan rakentaa. Yhteisökylän rakennuspaikat monipuolistavat kunnan tonttitarjontaa.

3. PERUSTIEDOT

3.1 Selvitysmenetelmät

Pääosa perusselvityksistä on tehty keräämällä tietoja eri julkaisuista, eri viranomais-ten teemakartoista ja internet-sivuilta ja julkisista rekistereistä. Lähde on mainittu tekstikappaleiden lopussa eroteltuna //-merkein.

3.2 Selvitykset

3.2.1 Rakenne ja historia

Askaisten maa-alueet ovat kahdessa laajemmassa osassa meren salmien ja lahtien jakamana. Manner-Askainen on noin seitsemän kilometriä pitkä niemi, joka etelässä haarautuu Merimaskun kunnan puolelle ja lounaassa Merimaskun alueen jälkeen Askaisten Lempisaareen. Livonsaari on erillinen saari, jonka erottaa mantereesta vaihtelevan levyinen salmi.

Kaavoitettava alue sijaitsee Livonsaarella Toivaisten kylässä. Matkaa Askaisten keskusta on noin 14 km. Livonsaaren kyläasutus on alueen länsipuolella. Kaava-alueeksi on rajattu Alitalon kiinteistö Livonsaarentieltä lähes meren rantaan.

3.2.2 Suunnittelutilanne

3.2.2.1 Maakuntakaavoitus

Askaisten alueella maakuntakaavoitus kuuluu Varsinais-Suomen Liitolle. Kaava-alueen länsiosa on osoitettu Livonsaaren kyläalueeksi (MA 230). Alueen itäosassa ei ole seutukaavassa aluevarauksia.

Seutukaavan loma-asutuksen suunnittelun mitoitussuunnitteessa kaava-alue kuuluu osa-alueeseen, manner 21-2, jonka mitoitussuunnite on 7-10 omarantaista loma-

asuntoyksikköä rantakilometriä kohden. Muuhun kuin loma-asutukseen osoitetun rannan (ns. vapaa ranta) määrä tulee olla 40 %. / Varsinais-Suomen seutukaavojen yhdistelmä /

Ote seutukaavayhdistelmästä

3.2.2.2 Yleiskaavoitus

Oikeusvaikutteinen yleiskaava

Kaavoitettavan alueella on voimassa koko kunnan kattava Askaisten yleiskaava, joka hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 29.3.2004. Yleiskaavassa lähes koko alue on varattu maa- ja metsätalousalueeksi(M, MY). Alueen länsiosassa on yksi maatilojen talouskeskusten alue(AM) ja koillisosassa loma-asuntoalue(RA), jolle saa rakentaa yhden loma-asunnon. Luonnonsuojelualueeksi(SL) on osoitettu pieni alue kaava-alueen pohjoisosassa. Oleva tiestö on osoitettu kaavassa.

Nyt laadittavalla osayleiskaavalla muutetaan Askaisten yleiskaavaa.

Liite 2: Ote Askaisten yleiskaavasta

3.2.2.3 Asemakaavoitus

Alueella ei ole asemakaavaa. Myös lähialueet ovat asemakaavoittamattomia.

3.2.2.4 Ranta-asemakaavoitus

Alueella ei ole ranta-asemakaavoja.

3.2.3 Väestö ja työpaikat

Askainen on maaseutu- ja maatalouskunta. Työpaikkoja on myös matkailussa ja palveluissa.

3.2.4 Palvelut

Kaava-alueella ei ole palveluita. Livonsaaressa alueen lähellä on kyläkauppa, kirjasto ja kokoustilana toimiva koulu. Palvelut ovat keskittyneet Askaisten kirkonkylään.

3.2.5 Maanomistustilanne ja kiinteistöjako

Alitalon kiinteistön (1:53), omistaa Livonsaaren yhteisökylä Oy. Yleisen tien alue on Livonsaaren PT 12247 (17-895-1-2247).

Osayleiskaavan laadinta perustuu Askaisten kunnan ja Livonsaaren yhteisökyläyhdistys Oy:n väliseen kaavoitussopimukseen.

3.2.6 Rakennettu ympäristö, kulttuuriympäristö

Alueella on tällä hetkellä yksi asuinrakennus, sikala, kolme suurta latoa ja kaksi vilja-kuivuria. Alitalon päärakennus on rakennettu 1960-70-luvulla. Suuri osa talousrakennuksista on samalta aikakaudelta. Alueen rakennuksilla ei ole erityisiä rakennushistoriallisia tai kulttuuriympäristön arvoja.

Alue kuuluu Livonsaaren kyläalueeseen. Maisema on pienipiirteistä tyypillistä varsinaissuomalaista maalaismaisemaa. Alitalon kookkaat talousrakennukset sijaitsevat osin peitteisillä alueilla, joten ne näkyvät vain tilan lähimaisemassa.

Kaava-alueen lähiympäristössä on Livonsaaren entinen koulu, eri-ikäisiä omakotitaloja sekä kaksi vanhaa maatilaa, joiden pihapiirissä on runsaasti eri-ikäisiä maatalousrakennuksia. Maatilatilat ovat seudullisesti merkittäviä rakennushistorian ja kulttuuriympäristön kannalta arvokkaita kohteita, jotka on Askaisten yleiskaavassa merkitty sr-merkinnällä suojeltaviksi kohteiksi. Vuonna 1879 rakennettu kiinteistö Ylitalon päärakennus pihapiireineen aukeaa lounaisrinteeseen pois kaava-alueelta. Kiinteistö Vanha-Toivaisten 1900-luvun alussa rakennettu päärakennus rajautuu Alitalon peltoihin. Päärakennus on tyhjillään ja kunnostuksen tarpeessa. Aivan rakennuksen vieressä on Alitalon uudempia tuotantorakennuksia.

3.2.7 Luonnonympäristö

Askaisten yleiskaavan laadinnan aikana tehtiin kunnan alueelta luontoselvitys, josta on erillinen raportti. Alueen pohjoisosassa on Vuorlahden tammisaarekkeen aluetta, joka täyttää jalopuulehdot luontotyyppin vaatimukset ja on siten suojeltava luontotyyppi.

Raporttia käytetään soveltaen tämän kaavan laadinnassa.

Liite 3: Luontoselvitys

KUVA: Näkymä Vuorlahden tammisaarekkeelle.

3.2.8 Maisema

Kaavoitettava alue kuuluu maisemallisesti Varsinais-Suomen sisäsaaristoon ja määnterrantaan. Alue on tyypillistä varsinaissuomalaista maalaismaisemaa. Alueen ja kautuminen viljely- ja kulttuurimaisemaan sekä metsä- ja kallioalueisiin on hyvin selvä. Mäkiä erottavat laaksot ovat entisiä merenpohjan savikoita, joille pellot ovat keskittyneet. Useita vuosisatoja jatkunut maanviljely on korostanut maiseman selvärajaisuutta. Alueen tiestö on lähes kokonaan vanhaa perua ja kulkee luontevasti maastonmuotoja noudattaen.

Alueen maisemakuvaa hallitsee avoin ja suljettu maisematila. Avointa tilaa ovat alueen pellot. Suljettu tila rakentuu metsäisistä mäki-alueista. Maisemakuvan pienipiirteisyydestä johtuen kaikki reunat ovat selvästi näkyvissä. Tiukkarajaiset metsäisten ja kallioisten mäkien reunavyöhykkeet rajaavat näkymiä ja toimivat näkymien päätteinä.

Avoin tila jatkuu nauhamaisena mattona metsäisten mäkien välissä avaten uusia näkymiä ja muodostaen jatkuvia avoimia tilasarjoja.

Alueen maisemakuvan ominaispiirteet ovat säilyneet hyvin. Suuria ongelmakohtia ei ole.

Alueen maisema säilyy maatalousmaisemana. Nykyistä maa- ja metsätalouskäyttöä jatketaan. Uusi asuinrakentaminen osoitetaan metsäisille rinnealueille, siten että pelon ja metsän reunavyöhyke säilyy. Maisemakuvan kannalta rakennuksen hyvä sijaintipaikka on peitteisellä alueella reunavyöhykkeen takana selänteen puolella, jolloin rakennus nojaa metsään ja kääntää katseensa laaksoon.

/ Rautamäki, M. 1990. Maakunnallinen maisemaselvitys. Varsinais-Suomi. Varsinais-Suomen seutukaavaliitto, Ympäristöministeriö, Peruskarttalehti /

Liite 4: Maisemakuva

KUVAT: Peltö Alitalosta koilliseen

Kalliorinne

Näkymä Rantalahdelle

3.2.9 Liikenne

3.2.9.1 Yleiset tiet

Alueella on yksi paikallistie-luokkainen yleinen tie:
- Pohjanpääntie (Livonsaaren PT 12247)

3.2.9.2 Yksityiset tiet

Tieverkkoa täydentävät yksityistiet, joista suurin osa suuntautuu paikallistieltä merenrantaan.

3.2.10 Yhdyskuntatekniikka

Jätevedet käsitellään alueella kiinteistökohtaisesti jätevesimääräysten mukaisesti.

Kaava-alueen länsipuolella kulkee runkovesijohto. Alueen lähistölle on suunniteltu kunnallista viemäriverkostoa.

Alueella oleva tila on sähköverkossa ja alueella kulkee sähkölinja.

3.2.11 Valtakunnalliset intressit

Alueeseen ei kohdistu valtakunnallisia intressejä.

3.3 Pohjakartta

Yleiskaavan pohjakarttana on Maanmittauslaitoksen numeerinen Maastokartta mittakaavassa 1:10 000 TIF-formaatissa kartastokoordinaattijärjestelmässä (KKJ). Maastokartta on täydennetty numeerisella kiinteistörekisterikartalla (NKRK) eli aineistolla,

joka sisältää kiinteistörajat ja -tunnukset. Kartta-aineistot tilattiin helmikuussa 2001, aineiston ajantasaisuus on sama.

4. TAVOITTEET

4.1 Tavoitteet

Osayleiskaavatyön keskeisimpiä tavoitteita ovat:

- Osoittaa alueelle noin 20 AO-tonttia suoja-alueineen sekä joitain rakennuspaikkoja yhteisrakennuksille
- luonnon, ympäristön, rakennusten ja maiseman huomioon ottaminen rakentamisessa ja muussa maankäytössä kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti
- valtakunnallisten alueidenkäytön tavoitteiden huomioiminen
- rakennuslupakäytännön selkeyttäminen (kunta voi myöntää rakennusluvan, jos hanke on yleiskaavan mukainen)
- maatalous- ja palveluelinkeinojen toimintamahdollisuuksien huomioiminen

4.2 Päätös

Kunta hyväksyi alustavat tavoitteet osallistumis- ja arviointisuunnitelman käsittelyn yhteydessä.

5. MITOITUS

5.1 Asuntorakentaminen

Osayleiskaavassa osoitetaan asuntorakentamiseen alueita niin, että kaava-alueen aluevaraukset vastaavat osaltaan kunnan ennustettuun asukasluvun kasvuun. Kunnan väestönkasvun odotetaan olevan maltillista, noin 7-10 asukkaan vuosittainen lisäys. Maanomistusoloista ym. epävarmuusseikoista johtuen asumiseen on yleiskaavoituksessa varattu kuitenkin väestönkasvuodotusta suurempi määrä alueita.

5.2 Rantarakentaminen

Seutukaavassa on määritelty loma-asutuksen suunnittelun mitoitusnormit. Alue kuuluu seutukaavan manner 21-1 -osa-alueeseen, jonka mitoitusuunnite on 7-10 omarantaista loma-asuntoyksikköä rantakilometriä kohden. Muuhun kuin loma-asutukseen osoitetun rannan (ns. vapaa ranta) määrä tulee olla 40 %.

5.2.1 Rakennusoikeuden määrittelyperiaatteet

Askaisten vuonna 1992 vahvistetussa rantayleiskaavassa ranta-alueet on jaettu viiteen eri mitoitusalueeseen. Jakoperusteena oli seutukaavan mitoitusnormit ja seutukaavamääräykset. Askaisten yleiskaavan rantarakentamisen mitoitus perustuu rantayleiskaavan mitoitukseen eli käytännössä tähän osayleiskaavaan on siirretty rantayleiskaavan aluevaraukset.

5.3 Palvelut

Tilan toimintaa tukeville kurssipalveluille sekä tuotteiden myyntiä varten varataan alueita kaava-alueen länsiosaan. Muuten palvelut keskittyvät Askaisten keskustaa-jaan.

6. YLEISKAAVA JA SEN PERUSTELUT

6.1 Suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin

Valtioneuvosto päätti 30.11.2000 valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista. Maankäyttö- ja rakennuslain 24 §:n 2 momentin mukaan alueidenkäytön suunnittelussa on

huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista. Tämä velvoite koskee oikeudellisesti kaikkea kaavoitusta.

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kannalta keskeisimpiä lakeja ovat luonnonsuojelulaki, metsälaki, vesilaki, maa-aineslaki, rakennussuojelulaki, muinaismuistolaki ja ympäristönsuojelulaki. Näissä laeissa säädetään muiden tavoitteiden ohella myös suojelusta kyseisellä toimialalla ja asetetaan rajoituksia ympäristön muuttamiselle. Näiden lakien huomioon ottaminen on ollut kaavoituksen lähtökohta ja näiden vaatimuksiin on vastattu tekemällä riittävät perusselvitykset ja hyödyntämällä aikaisempia. Perusselvitysten tulokset on otettu huomioon kaavasuunnittelussa.

Livonsaaren yhteisökylän osayleiskaava vastaa valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin monella tavalla.

Yleiskaava noudattaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita:

- Kaavan uudet aluevaraukset asumiseen sijaitsevat hyvien liikenneyhteyksien päässä. Liikennetarpeita on vähemmän verrattuna alueisiin, jotka sijoittuvat irralliseen olevasta tieverkosta.
- Uudet, maanomistajien esityksiin perustuvat asuinrakentamisaluevaraukset tiivistävät yhdyskuntarakennetta Livonsaaren kylätaajaman tuntumassa. Kunnan monipuolinen tonttitarjonta mahdollistaa uudisrakentamisen, jolloin kunta säilyy elinvoimaisena maaseutupaikkakuntana.
- Toteutuessaan kaava edistää kunnan taloudellista kasvua, elinkeinojen kehittämisedellytyksiä ja työllisyyttä.
- Asutuksen lähellä on runsaasti monipuolisia virkistys- ja ulkoilukäyttöön sopivia alueita
- Askaisten alueen luontoarvoihin ei kaavan uusilla aluevarauksilla ole vaikutusta
- Arvokkaat luontoalueet säilyvät

Yhdyskuntarakenne, asuminen

Kaavan mitoitus perustuu realistisiin asukasluvun kasvuennusteisiin. Olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta eheytetään uusilla, maanomistajien esityksiin perustuvilla asuinalueiden rakentamisaluevarauksilla. Ne tiivistävät ja eheyttävät yhdyskuntarakennetta ja hyödyntävät olemassa olevaa liikenneverkostoa ja palveluita.

Kaava mahdollistaa korkeatasoisen, maisemaan ja ympäristöön sopeutuvan, mittakaavaltaan ihmisläheisen asuntorakentamisen. Asuinalueiden saavutettavuus on hyvä ja alueet tukeutuvat olemassa olevaan tieverkkoon. Uudet rakentamisalueet ovat vetovoimaisia niille mahdollisille uusille asukkaille, jotka etsivät suurempia rakennuspaikkoja. Kun kunnan alueen tonttitarjonta on monipuolista, uutta rakentamista tapahtuu ja kunta säilyy elinvoimaisena maaseutupaikkakuntana.

Kunnassa on tehty vesihuollon kehittämissuunnitelma ja alueen lähelle laaditaan parhaillaan suunnitelmaa viemäriverkon rakentamiseksi. Kaavan aluevaraukset on sovittu niin, että kunnallisen vesihuollon piiriin liittyvien kiinteistöjen määrä voi mahdollisesti kasvaa tulevaisuudessa.

Kulttuuriperintö

Alueen lähiympäristön rakennus- ja kulttuuriperintö on otettu huomioon uusien asuinaluevarausten sijoittamisessa. Kaavalla ohjataan rakentaminen peitteisille metsäalueille, jolloin maiseman ominaispiirteet säilyvät. Kaavan aluevarauksilla tuetaan ympäristön säilymistä alkuperäisessä maa- ja metsätalouskäytössä.

Virkistysalueet

Asuinalueiden tuntumaan jää riittävän laajat viheralueet lähivirkistyskäyttöön

Elinkeinotoiminta

Toteutuessaan kaava edistää kunnan taloudellista kasvua, elinkeinojen kehittämisedellytyksiä ja työllisyyttä. Osayleiskaava-alueen työpaikat ovat maa- ja metsätalouden ja palvelujen piirissä. Alueella voi olla myös eri alojen etätöitä tekevien ihmisten työpaikkoja.

Luonto, ympäristö

Alueen luontoarvoihin ja luonnon monimuotoisuuteen ei kaavan uusilla aluevarauksilla ole vaikutusta. Kaava-alueen luontoarvot on selvitetty koko kunnan kattavan yleiskaavatyön yhteydessä tehdyssä luontoselvityksessä ja selvityksen tulokset on otettu huomioon kaavoituksessa.

Asumisalueiden tuntumaan on jätetty riittävästi vapaa-alueita luonnonperintöä ja virkistyskäyttöä varten. Vapaa-alueista muodostuu riittävät ekologiset käytävät. Kaava-arausten yleisilme on ”vihreä”.

6.2 Suhde maakunta-kaavoitukseen (seutukaavaan)

Osayleiskaava noudattaa seutukaavan aluevarauksia ja toiminnallista rakennetta. Uutta asutusta on osoitettu seutukaavan Livonsaaren kyläalueelle (MA 230).

6.3 Suhde aikaisempaan yleiskaavoitukseen

Osayleiskaavassa ranta-alueen mitoitus ja rakennusoikeus perustuu vahvistettuun Askaisten yleiskaavaan.

Ranta-alueen aluevaraukset pysyvät Askaisten yleiskaavan mukaisina (M, MY, RA). Samoin säilyvät maatilojen talouskeskusten alue (AM), luonnonsuojelualue (SL) sekä maa- ja metsätalousalueena (M) osoitetut peltoalueet sekä alueen tiestö.

Osa alueen metsäisistä maa- ja metsätalousalueista (M) osoitetaan erillispientalojen alueeksi (AO).

6.4 Suhde asemakaavoitukseen

Alueella tai sen lähiympäristössä ei ole asemakaavoitettuja alueita.

6.5 Suhde kunnan muuhun suunnitteluun

Osayleiskaava tukee kunnan muuta suunnittelua.

Kunnassa on tehty vesihuollon kehittämissuunnitelma. Kaavan aluevaraukset on sovitettu niin, että kunnallisen vesihuollon piiriin liittyvien kiinteistöjen määrä voi mahdollisesti kasvaa tulevaisuudessa.

6.6 Kaavan rakenne

6.6.1 Mitoitus

Kaava-alueella on yksi asuinrakennus, joiden lisäksi kaava osoittaa 22 uutta ympäristöjen asuinrakennuksen rakennuspaikkaa.

Ranta-alueen mitoitus noudattaa aikaisemmin hyväksytyn yleiskaavan mitoitusta. Alueella ei ole rakennettuja loma-asuntoja. Kaava osoittaa yhden uuden lomarakennuspaikan.

6.6.2 Palvelut

Suurin osa Askaisten palveluista ja liiketoiminnasta on keskustaajamassa. Livonsaaren kylätaajamassa on kauppa ja kirjasto.

Kaavassa on aluevarauksia lähipalveluille esimerkiksi kurssi- ja tuotemyyntitoimintaan sekä maa- ja metsätalouden harjoittamiseen.

Lähipalvelujen alueelle voidaan rakentaa myös pienimuotoisia tuotanto- ja työtiloja, joista ei saa aiheutua ympäristölle häiriötä, kuten melua, ilman pilaantumista tai jatkuvaa raskasta liikennettä.

6.6.3 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen

Osayleiskaavassa on osoitettu runsaasti rakentamisesta vapaaksi jääviä maa- ja metsätalousalueita. Tiedossa olleet arvokkaat luontokohteet on otettu huomioon niin, että uudet aluevaraukset eivät vaaranna niiden arvoa.

6.6.4 Yhdyskuntatekniikka

Kaava-alueen länsipuolella kulkee runkovesijohto, johon alue liitetään. Alueelle rakennetaan vesijohtoverkko.

Alueen jätevedet käsitellään jätevesimääräysten mukaisesti joko alueella kiinteistökohtaisesti tai keskitetysti tai johdetaan lähistölle suunniteltuun kunnalliseen viemäriverkkoon.

Rakennukset liitetään alueella jo olevaan sähköverkkoon. Alueelle voidaan rakentaa kotikäyttöä palvelevia pieniä tuulivoimaloita, joilla voidaan tuottaa osa alueella tarvittavasta sähköstä. Tuulivoimaloiden sijoituksessa tulee huomioida maisema ja alueen asutus. Asutuksen läheisyydessä tulee huomioida lavoista mahdollisesti puutoava jää, voimalan käyntiääni sekä roottorin pyörimisestä aiheutuva valon ja varjon vilkkuminen. Kunnan rakennusvalvonta myöntää pienimuotoisten tuulivoimaloiden tarvittavat toimenpide- tai rakennusluvut.

6.7 Aluevaraukset

6.7.1 Rakentamisalueet

Ranta-alueeksi on kaavakartalle osoitettu aikaisemmin vahvistetun yleiskaavan alue. Maankäyttö- ja rakennuslain 72 §:n tarkoittamaa ranta-aluetta on siten rantaviivan ja ranta-alueen rajan (punainen viiva kaavakartalla) välinen alue.

AO Erillispientalojen alue.

Erillispientalojen alueena on todettu uusia alueita yhteensä 9.2 hehtaaria. Uudet aluevaraukset keskittyvät olevien tieyhteyksien varteen.

Rakentamistehokkuus $e=0.15$ tarkoittaa tonttitehokkuutta sisältäen myös ulkorakennusten kerrosalan.

AO- 3 Erillispientalojen alue

Erillispientalojen alueena, jolle saa rakentaa myös asumiselle tarpeellisia lähipalveluita tai kyläyhteisön toimintaa tukevia yleisiä tiloja on todettu uusia alueita yhteensä 2.0 hehtaaria.

Rakentamistehokkuus $e=0.15$ tarkoittaa tonttitehokkuutta sisältäen myös ulkorakennusten kerrosalan.

AM Maatilojen talouskeskusten alue

Maatilojen talouskeskusten alueena on osoitettu 1.5 hehtaaria alueita nykyisen käytön mukaisesti. Maatiloja alueella on yksi.

Rakentamistehokkuus $e=0.15$ tarkoittaa tonttitehokkuutta sisältäen myös ulkorakennusten kerrosalan.

PL Lähipalvelujen alue.

Lähipalvelujen alueena on osoitettu kolme uutta aluevarausta, yhteensä 2.5 ha. Alueelle saa sijoittaa esimerkiksi kurssikeskuksen, alueen tuotteiden myyntipisteen tai pienimuotoisia tuotanto- ja työtiloja, joista ei aiheudu ympäristölle häiriötä, kuten melua, ilman pilaantumista tai jatkuvaa raskasta liikennettä.

Rakentamistehokkuus $e=0.15$ tarkoittaa tonttitehokkuutta sisältäen myös ulkorakennusten kerrosalan.

RA Loma-asunto-alue.

Loma-asuntoalueena on osoitettu yksi omarantainen lomarakennuspaikka. RA-rakennuspaikalle saa rakentaa enintään 100 k-m²:n loma-asunnon sekä enintään 20 k-m²:n saunarakennuksen. Lisäksi rakennuspaikalle saa rakentaa loma-asumista palvelevia kylmiä kevytrakenteisia talousrakennuksia enintään 60 k-m². Rakennuspaikalla kaikkien rakennusten kerrosala saa olla enintään 180 k-m².

Ranta-alueilla on noudatettu Askaisten yleiskaavaa. RA-alue on yhteensä 0.7 hehtaaria.

6.7.2 Maa- ja metsätalousalueet

M-1 Maa- ja metsätalousvaltainen alue.

Maa- ja metsätalousvaltaisena alueena osoitettu tavanomaiset pelto- ja metsäalueet, joilla ei ole suojelullista merkitystä. M-1-alueilla on sallittu maa- ja metsätaloutta palveleva rakentaminen. M-1 aluetta on yhteensä 36.0 ha.

MY Maa- ja metsätalousalue, jolla on ympäristöarvoja.

MY-merkinnällä on osoitettu pelto- ja metsäalueita, joille ympäristön, maiseman tai luonnonarvojen kannalta ei ole tarkoituksenmukaista rakentaa mitään. MY-alueita on yhteensä 8.7 ha.

6.7.3 Suojelualueet

6.7.3.1 Luonto

SL Luonnonsuojelualue.

SL 1 Vuorlahden jalopuumetsä. SL-merkinnällä on osoitettu Vuorlahden tammisaa-rekkeen kaava-alueella oleva osa. Alue täyttää jalopuulehdot luontotyyppin vaatimukset ja on siten suojeltava luontotyyppi.

Luonnonsuojelualue on esitelty luontoselvityksessä. SL-aluetta on 0.7 ha.

Liite 6a: Luontoselvitys

6.7.3.2 Esihistoria

Osayleiskaava-alueella ei ole tiedossa olevia muinaisjäännöksiä. Mikäli alueelta löytyy jatkossa lisää muinaismuistoja, ovat ne muinaismuistolain nojalla suojeltuja heti. Muinaisjäännösten inventoinnin täydennyshanke (VARAKUM) on käynnissä kunnassa parhaillaan.

6.7.4 Muut merkinnät

Tiet ja muut kulkuväylät

- yhdystienä on merkitty Pohjanpääntie
- tonttiteinä on merkitty rakentamiseen osoitetuille alueille yhdystieltä johtavat tiet

Tiestön linjaukset noudattavat alueen olevaa tieverkkoa. Tonttiteitä parannetaan tarvittaessa alueiden rakentamisen yhteydessä.

Rakennuslupia käsiteltäessä on varmistettava kulkuyhteydet ja liittyminen yleiselle tielle.

Muut viivamerkinnot

- ranta-alueen raja (punainen viiva) osoittaa maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen ranta-alueen takarajan. Se noudattelee aikaisemman yleiskaavan ranta-alueen takarajaa. Rantaviivan ja ranta-alueen rajan välinen alue on ranta-aluetta.

6.7.5 Muut yleiskaavamääräykset

Yleiskaavamääräysten mukaan:

- Rakennukset tulee sovittaa maastoon ja maisemaan välttäen avoimia kallioalueita ja mäkien lakialueita. Rakennukset on pyrittävä sijoittamaan puuston ja maaston muotojen suojaan.
- Alueelle rakennettavien rakennusten tulee soveltua ympäristöönsä koon, muodon, kattomuodon, materiaalien ja värityksen osalta. Osa-alueittain tulee pyrkiä yhtenäiseen rakentamistapaan.
- Rakennuspaikkojen rakentamattomat osat on istutettava tai niiden puusto ja kasvillisuus on säilytettävä.
- Rakennusta tai sen osaa ei saa purkaa ilman MRL:n 127 §:n mukaista rakennuksen purkamislupaa.
- Alueella on noudatettava metsälain 5, 6, 8, 10 ja 11 §:ien mukaisia metsänkäyttöperiaatteita, kunnes alue otetaan kaavassa osoitettuun käyttöön.

Ranta-alueella on voimassa käymälöitä, pesu- ja jätevesiä sekä rakennusten sijoittamista koskevia yleiskaavamääräyksiä.

Maisematyölupavaatimusta sisältävää yleiskaavamääräystä rakentamiseen osoitetujen alueiden lähiympäristössä ei ole. Kuitenkin asuinalueeksi osoitetuilla alueilla ja niiden lähiympäristössä maisemaa ja maaperää tulisi mahdollisuuksien mukaan hoitaa ja säilyttää sellaisena, että alue voidaan toteuttaa jatkossa yleiskaavan mukaisesti. Tämä ei kuitenkaan estä suositusten mukaista metsänhoitoa.

7. VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

7.1 Arviointimenetelmät

Osayleiskaavan vaikutuksia on seuraavassa arvioitu niin, että nykyistä maankäytön tilannetta on verrattu siihen tilanteeseen, että osayleiskaavan kaikki aluevaraukset ovat toteutuneet.

7.2 Ympäristövaikutukset

7.2.1 Rakennettu ympäristö ja taajamakuva

Uusia rakentamisalueita on osoitettu maanomistajan esityksestä alueelle. Esitetyt alueet ovat perustelluissa paikoissa. Uusi rakentaminen sijoitetaan metsäisille rinne-alueille. Olevaan rakentamiseen varataan riittävät suoja-alueet, jolloin rakennukset eivät juuri näy metsäisessä ympäristössä. Uuden rakentamisen vaikutus olevaan rakennettuun ympäristöön ja taajamakuvaan on vähäinen. Alueen rakentaminen liittyy luontevasti Livonsaaren kylätaajamaan.

Kaavan uudet rakentamisaluevaraukset tukeutuvat olemassa olevaan tieverkkoon.

KUVAT: Vanha-Toivaisten päärakennus ja Alitalon tuotantorakennuksia

7.2.2 Vaikutukset luontoon ja maisemaan

Uusi rakentaminen on pääsääntöisesti sijoitettu niin, että pienipiirteisten peltojen ja metsiköiden muodostamassa yleismaisemassa metsien reunat säilyvät ehyinä. Uusi rakentaminen metsien suojassa ei juuri näy maisemassa. Mahdollisesti rakennettavat kotitarvekäyttöä palvelevat tuulivoimalat ovat pienimuotoisia, joten niiden vaikutus maisemaan jää vähäiseksi.

Kaavalla tuetaan alueen maiseman säilymistä maa- ja metsätalouden käytössä, joka on alueen alkuperäinen käyttö. Näin kaava parantaa maisema-arvojen säilymistä mahdollisuuksia. Maanviljely ja metsänhoito ovat järkevää maisemanhoitoa alueelle.

Kaavaan liittyvä luontoselvitys oli lähtökohtana vapaa-alueiden osoittamiseen kaavassa. Arvokkaille luontoalueille ei ollut merkittäviä rakentamispaineita ja niille ei rakentamista osoitettu.

7.2.3 Maaperä

Kaavalla ei ole olennaisia vaikutuksia maaperään. Uusi rantarakentaminen tulee rakennuspaikkakohtaisesti rakennuslupavaiheessa suunnitella niin, että maaperään ei pääse jäte- ja pesuvesiä siinä määrin että sillä olisi haitallisia vaikutuksia.

Kaavalla ei ole osoitettu maa-ainestenottoalueita.

7.2.4 Vedet

Kaavan aluevarauksilla ei ole vaikutusta vesialueisiin.

7.2.5 Ilma, liikenne

Kaava ei osoita teollisuusalueita tai muuta toimintoa, joka aiheuttaa päästöjä ilmaan. Kaavan toteuttamisen myötä maankäytön ilmaan kohdistuvat vaikutukset lisääntyvät lähinnä lisääntyvän tavanomaisen autoliikenteen myötä. Kaava osoittaa 22 uutta ympärivuotisen asunnon rakennuspaikkaa. Niiden käyttöönotto lisää hieman henkilöautoliikennettä pääteillä. Kaavalla ei ole merkittävää vaikutusta alueen ilman laatuun.

Liikennemäärän lisäys sinänsä aiheuttaa vaatimuksia liikenneturvallisuuden huomioimiselle ja parantamiselle esim. tievalaistusta lisäämällä. Erityisesti lähipalvelujen aluevarausten vaatimien Pohjanpääntien liittymien turvallisuuteen tulee kiinnittää huomioita.

7.3 Taloudelliset vaikutukset

Suoria yhdyskuntataloudellisia vaikutuksia ei suunnitelmasta aiheudu. Suunnitelma ei edellytä uusien tieyhteyksien, lukuun ottamatta pieniä yksityisteitä, rakentamista. Alueen sähkö- ja vesihuoltoverkoston rakentamisesta tulee jonkin verran kuluja. Alue toteutetaan jo aiemmin rakennetun ympäristön lähelle. Uusista alueista pääosa rakentuu nykyisen runkovesijohdon ja suunnitellun viemäriverkoston tuntumaan.

Uudet asukkaat lisäävät kunnan palvelujen kysyntää ja vaikuttavat myönteisesti palvelujen kehittämiseen sekä tuovat verotuloja kuntaan.

7.4 Vaikutukset terveyteen, sosiaalisiin oloihin ja kulttuuriin

Uudisrakentaminen tapahtuu vähitellen, jolloin sen sosiaaliset vaikutukset jäävät vähäisiksi. Toisaalta uudet asukkaat osaltaan turvaavat palveluiden säilymistä kyläalueilla ja maaseudun pysymistä asuttuna.

Ei voida katsoa, että kaava suoraan vaikuttaisi kuntalaisten tai loma-asukkaiden terveyteen tai turvallisuuteen.

8. TOTEUTTAMINEN

8.1 Oikeusvaikutteisen yleiskaavan ohjausvaikutus

Livonsaaren yhteisökylän osayleiskaava on laadittu maankäyttö- ja rakennuslain mukaisena oikeusvaikutteisena yleiskaavana. Viranomaisten on toimittava niin, ettei osayleiskaavan toteutuminen vaikeudu.

Osayleiskaavan perusteella kunta myöntää rakennusluvan, jos hanke on osayleiskaavassa osoitetun mukainen. Kaavan aluevarauksista poikkeamisen edellytyksenä on, että rakentamishanke ei haittaa kaavan toteuttamista ja että hanke ei vaikeuta luonnonsuojelua tai rakennetun ympäristön suojelua.

Lupa rakennuksen rakentamiseen on myönnettävä, jos yleiskaavasta johtuvasta luvan epäämisestä aiheutuisi hakijalle huomattavaa haittaa eikä kunta tai, milloin alue on katsottava varatuksi muun julkisyhteisön tarkoituksiin, lunasta aluetta tai suorita haitasta kohtuullista korvausta.

Osayleiskaavaa voidaan MRL 72 §:n nojalla käyttää rakennusluvan perusteena ranta-alueelle osoitetuilla RA-alueella.

Ministeriö voi myöntää kunnalle luvan lunastaa alueen, joka on yleiskaavassa osoitettu liikenneväyläksi, asuntorakentamiseen tai siihen liittyvään yhdyskuntarakentamiseen ja jota tarvitaan kunnan suunnitelmanmukaiseen yhdyskuntakehitykseen. Asuntorakentamiseen tai siihen liittyvään yhdyskuntarakentamiseen lunastettavaan alueeseen voi sisältyä myös virkistys- ja suojelualueita.

8.2 Vaihteisuus

Aluevarausten toteuttamisesta vastaa lähinnä maanomistaja.

8.3 Epävarmuustekijät

Askaisten kunta kilpailee asukkaiden sijoittumisessa muiden kuntien kanssa Turun talousalueella.

Osayleiskaavan mukaisten tonttien rakentaminen saattaa ajoittua keskipitkälle tai pitkälle aikavälille esim. rakentamisen suhdannevaihtelusta johtuen.

9. SEURANTA

9.1 Seurannan periaatteet

Kunnan tulee seurata osayleiskaavan toteutumista ja tarvittaessa harkita muutoksia ja tarkennuksia kaavaan. Rakentamista tulee riittävästi ohjata, jotta kokonaisuudesta muodostuu ympäristöön, maisemaan ja kylärakenteeseen sopiva sekä ympäristöystävällinen ja turvallinen alue.

10. SUUNNITTELUN VAIHEET

10.1 Aloitus ja luonnosvaihe

- Kunnan hallitus päätti kaavan laadinnasta 20.3.2006 (§ 52)
- Kaavan laadinta aloitettiin toukokuussa 2006.
- osallistumis- ja arviointisuunnitelma valmistui 19.5.2006.
- kuulutus kaavan vireille tulosta: 26.5.2006 kunnan ilmoitustaulu
- viranomaisneuvottelu pidettiin 15.6.2006 (Lounais-Suomen ympäristökeskus, kunta, kaavan laatija)

10.2 Luonnosvaihe

- Kaavaluonnos valmistui 8.8.2006.
- Kaavaluonnos asetettiin MRL:n 62 §:n mukaisesti (vuorovaikutus kaavaa laadittaessa) nähtäville 29.8.-28.9.2006 väliseksi ajaksi.
- Kaavaluonnoksesta jätettiin yksi muistutus
- kaavan laatija antoi vastineen 3.10.2006.

Liite 5: Kaavan laatijan vastine (luonnosvaihe)

10.3 Ehdotusvaihe

- Kaavaehdotus asetettiin MRL:n 65 §:n mukaisesti virallisesti nähtäville 20.10.-20.11.2006 kunnantalolle.
- kaavan laatija antoi vastineen

10.4 Hyväksyminen

- Kunnanhallitus päätti esittää osayleiskaavan hyväksymistä kunnanvaltuustolle 27.11.2006 (§ 221)
- Kunnanvaltuusto hyväksyi osayleiskaavan 18.12.2006 (§ 50)

Kaarina, 31.5.2006, tark 8.8.2006

Air-Ix Ympäristö

Jukka Liikari
DI, SNIL
YKS-121

Nella Karhulahti
arkkitehti SAFA

LIITTEET

Liite 1:	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
Liite 2:	Ote Askaisten yleiskaavasta
Liite 3:	Luontoselvitys
Liite 4:	Maisemakuva
Liite 5:	Kaavan laatijan vastine (luonnosvaihe)

ASKAISTEN KUNTA

LIVONSAAREN YHTISÖKYLÄN OSAYLEISKAAVAN

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

Livonsaaren Toivaisten kylässä sijaitsevan Alitalon kiinteistön alueelle laaditaan osayleiskaava. Osayleiskaavalla muutetaan 29.3.2004 hyväksyttyä Askaisten yleiskaavaa.

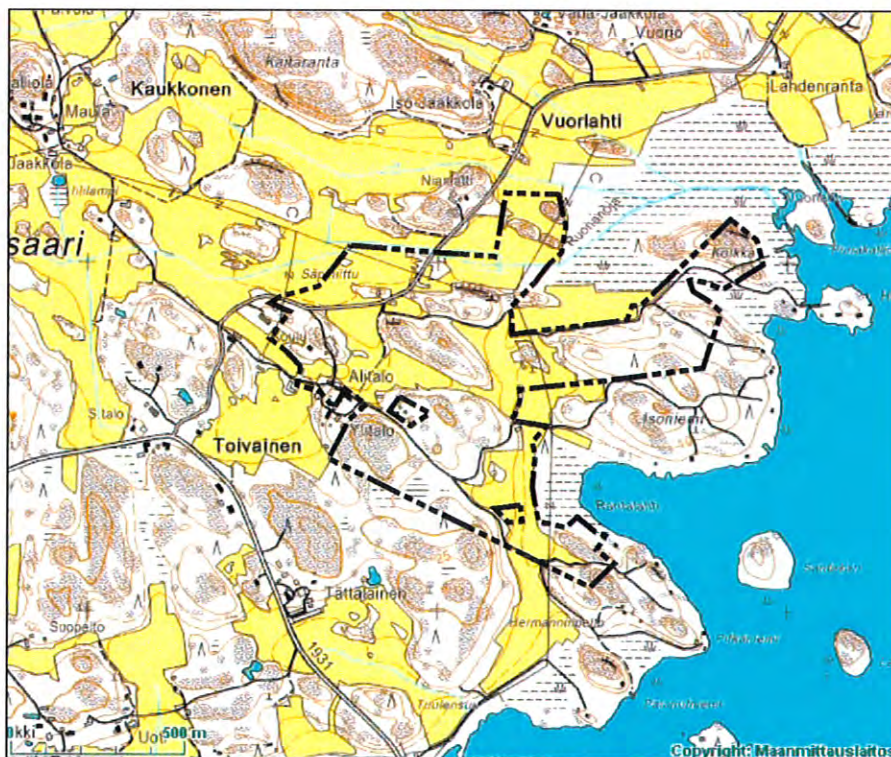
Tämä osallistumis- ja arviointisuunnitelma esittelee kaavan laadinnan lähtökohtia, sisältöä ja tavoitteita sekä sisältää suunnitelman siitä, miten kaavan laadinnan aikana kuullaan maanomistajia, asukkaita ja muita osallisia sekä suunnitelman siitä, mitä kaavan vaikutuksia tullaan arvioimaan.

1. Alue ja suunnittelun kohde

Askaisten kunnanhallitus päätti 20.3.2006 (§ 52), että yleiskaavan muuttaminen Alitalon kiinteistön alueelle käynnistetään. Askaisten kunnan Livonsaaren Toivaisten kylän Alitalon kiinteistön (017-434-1-53) alueelle laaditaan osayleiskaava. Alitalon kiinteistön lisäksi alueeseen kuuluu kiinteistön läpi kulkevan Pohjanpääntien aluetta.

Osayleiskaava-alueen pinta-ala on noin 60 hehtaaria ja se on kokonaan maa-alueita.

Osayleiskaava laaditaan oikeusvaikutteiseksi yleiskaavaksi.

KUVA: Yleiskartta kaavoitettavasta Alitalon kiinteistön alueesta

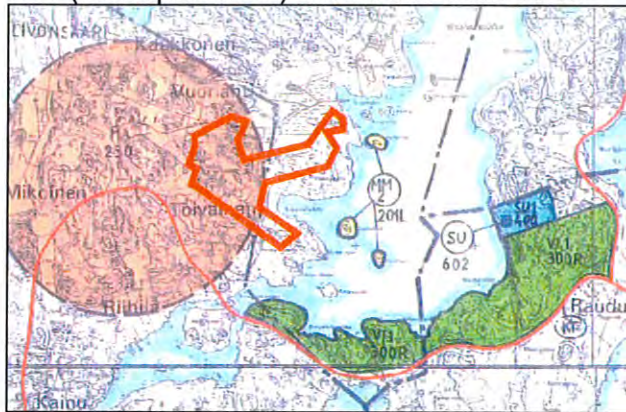
2. Suunnittelun lähtökohdat

2.1 Kaavoitustilanne

Maakuntakaavoitus (ent. seutukaavoitus)

Askaisten alueella maakuntakaavoitus kuuluu Varsinais-Suomen Liitolle. Kaava-alueen länsiosassa on osoitettu Livonsaaren kyläalueeksi (MA 230). Alueen itäosassa ei ole seutukaavassa aluevarauksia.

Seutukaavan loma-asutuksen suunnittelun mitoitussuunnitteessa kaava-alue kuuluu osa-alueeseen, manner 21-2, jonka mitoitussuunnite on 7-10 omarantaista loma-asuntoyksikköä rantakilometriä kohden. Muuhun kuin loma-asutukseen osoitetun rannan (ns. vapaa ranta) määrä tulee olla 40 %.

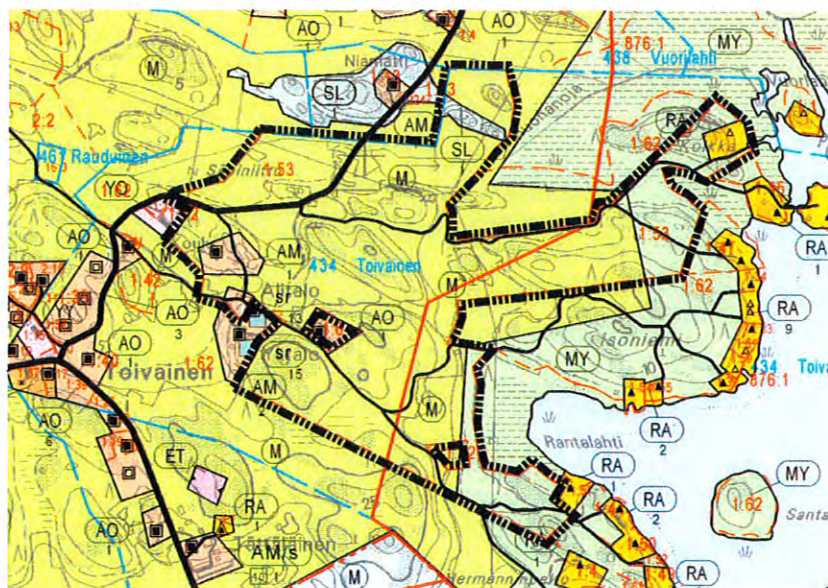

KUVA: Ote seutukaavasta

Yleiskaavoitus

Kaavoitettavan alueella on voimassa koko kunnan kattava Askaisten yleiskaava, joka hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 29.3.2004. Yleiskaavassa lähes koko alue on varattu maa- ja metsätalousalueeksi (M, MY). Alueen länsiosassa on yksi maatilojen talouskeskusten alue (AM) ja koillisosassa loma-asuntoalue (RA), jolle saa rakentaa yhden loma-asunnon. Luonnonsuojelualueeksi (SL) on osoitettu pieni alue kaava-alueen pohjoisosassa. Oleva tiestö on osoitettu kaavassa.

Nyt laadittavalla osayleiskaavalla muutetaan Askaisten yleiskaavaa.

KUVA: Ote Askaisten yleiskaavasta

Asemakaavoitus (ent. rakennuskaavoitus)

Alueella ei ole asemakaavaa. Myös lähialueet ovat asemakaavoittamattomia.

Ranta-asemakaavoitus (ent. rantakaavoitus)

Alueella ei ole vahvistettuja ranta-asemakaavoja.

2.2 Maanomistus

Lähes koko kaavoitettavan alueen omistaa Livonsaaren yhteisökyläyhdistys Oy (kiinteistö Alitalo 1:53). Pohjanpääntien yleisen tien alue on osa kiinteistöä Livonsaaren PT 12247 (17-895-1-2247).

Osayleiskaavan laadinta perustuu Askaisten kunnan ja Livonsaaren yhteisökyläyhdistys Oy:n väliseen kaavoitus sopimukseen.

2.3 Rakentamistilanne

Alueella on Alitalon tila talousrakennuksineen. Tilan päärakennus ja suurin osa tuotantorakennuksista ovat 1960-70-luvuilta. Muuten alue on rakentamatonta maa- ja metsätalousaluetta.

Alueen lähiympäristössä on Livonsaaren entinen koulu, eri-ikäisiä omakotitaloja sekä kaksi vanhaa maatilaa (kiinteistöt Ylitalo ja Vanha-Toivainen), joiden pihapiirissä on runsaasti eri-ikäisiä maatalousrakennuksia.

Alueen länsiosa kuuluu Livonsaaren kyläasutuksen alueeseen.

2.4 Tehdyt perusselvitykset

Alueella olevat rakennukset on selvitetty kiinteistökohtaisesti.

Livonsaaressa kohdekohtainen vanhojen rakennusten perusinventointi on tehty vuonna 2003. Koko kunnan yleiskaavan laadinnan aikana selvitettiin yhteistyössä maakuntamu-seon kanssa kaavassa esitettävien rakennusten suojelutaso. Nyt kaavoitettavalla alueella ei todettu olevan rakennussuojelukohteita.

Kunnan alueen muinaisjäännoksistä osa on merkitty seutukaavaan. Kaavoitettavalla alueella ei ole tiedossa olevia muinaisjäännoksiä. Muinaisjäännosten inventoinnin täydennyshanke (VARAKUM) on käynnissä parhaillaan.

Koko kunnan yleiskaavan laadintaan liittynyt luonto- ja maisemaselvitys valmistui tam-mikuussa 2002. Luontokohteet on kartoitettu maastoinventoinnilla, jonka tulokset aiem-pien luontoselvitysten kanssa on koottu raportiksi kaavan laadinnan lähtöaineistoksi.

2.5 Tehtävät perusselvitykset

Kaavaa täydennetään tarvittaessa VARAKUM –hankkeesta saaduilla rakennus- ja mui-naisjäänno sinventointien tiedoilla.

Luontoselvitystä täydennetään tarvittaessa.

2.7 Rakennusoikeuden mitoittaminen ranta-alueilla

Osayleiskaavassa lähtökohtana on nykyisessä yleiskaavassa ranta-alueelle osoitettu rakennusoikeus.

3. Alustavat tavoitteet

Osayleiskaavatyön keskeisimpiä tavoitteita ovat:

- Osoittaa alueelle noin 20 AO-tonttia suoja-alueineen sekä joitain rakennuspaikkoja yhteisrakennuksille
- luonnon, ympäristön, rakennusten ja maisemansuojelun huomioon ottaminen rakentamisessa ja muussa maankäytössä kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti
- valtakunnallisten alueidenkäytön tavoitteiden huomioiminen
- rakennuslupakäytännön selkeyttäminen (kunta voi myöntää rakennusluvan, jos hanke on yleiskaavan mukainen)
- maatalous- ja palveluelinkeinojen toimintamahdollisuuksien huomioiminen

4. Arvioitavat vaikutukset

Suunnittelun yhteydessä arvioidaan suunnitelmasta aiheutuvat:

- kulttuuriset vaikutukset (rakennettu ympäristö, taajamakuva)
- taloudelliset vaikutukset
- liikenteelliset vaikutukset
- ympäristövaikutukset alueella sekä lähiympäristössä.
- sosiaaliset vaikutukset

Arvioinnin tekee kaavan laativa konsultti yhdessä kunnan virkamiesjohdon kanssa.

5. Osalliset

Alustavan tarkastelun perusteella osallisia ovat

- maanomistajat
- muut kuntalaiset
- naapurialueiden maanomistajat
- muut lähialueiden asukkaat ja maanomistajat

Kunnan hallintokunnat:

- rakennustarkastaja
- ympäristönsuojelusihteeri
- terveyskeskuskuntayhtymä
- lautakunnat

Viranomaiset:

- Lounais-Suomen ympäristökeskus (maankäyttö, luonnonsuojelu)
- Varsinais-Suomen liitto (maakuntakaavoitus)
- Tiehallinto, Turun tiepiiri (liittymät yleiselle tielle)
- Turun maakuntamuseo (rakennussuojelu, kulttuuriympäristöt)
- Varsinais-Suomen pelastuslaitos

Yhdyskuntatekniikka:

- Vesilaitoskuntayhtymä
- puhelinyhtiöt
- sähköyhtiöt

Yhteisöt

Osallisten listaa täydennetään tarvittaessa.

6. Työvaiheet, osallistumisen ja vuorovaikutuksen järjestäminen

Yleiskaavan laadintaa kuvaava kaavio on liitteenä 1.

6.1 Aikataulu ja osallistuminen

Työ aloitettiin toukokuussa 2006.

- Kaavoitustyön lähtökohdat selvitettiin aloituskokouksessa 10.5.2006 (kunta, maanomistaja, kaavanlaatija)
- kunnan kaavoituskatsaus nähtävillä kunnantalolla
- kuulutus kaavan vireille tulosta: Vakka-Suomen Sanomat ja ilmoitustaulu.
- Aloituseuvottelu ympäristökeskuksessa 16.6.2006.

Kaavaluonnos valmistuu arviolta kesäkuussa 2006.

- kaavaluonnos nähtävillä kunnantalolla. Suullisen tai kirjallisen mielipiteen jättämiseen varataan aikaa 30 päivää
- yhteydenpito kunnan hallintokuntaan
- viranomaisneuvottelu kannanottojen perusteella tarvittaessa

Kaavaehdotus valmistuu arviolta syyskuussa 2006

- kunnanhallitus: lausuntopyynnöt viranomaisilta ja hallintokunnilta
- Lausunnot pyydetään seuraavilta viranomaisilta:
  - Lounais-Suomen ympäristökeskus (maankäyttö, luonnonsuojelu)
  - Varsinais-Suomen liitto
  - Turun maakuntamuseo
- Kaavaehdotus MRL:n 65 §:n mukaisesti virallisesti nähtäville kunnantalolle, Muistutusten jättämiseen varataan aikaa 30 päivää.
- lausuntojen ja muistutusten käsittely sekä tarkennukset yhteydenpidolla
- kaavan laatijan vastine lausuntoihin ja muistutuksiin

Hyväksymiskäsittely

- kunnanhallitus päätti esittää osayleiskaavan hyväksymistä kunnanvaltuustolle 27.11.2006 (§ 221)
- kunnanvaltuusto hyväksyi osayleiskaavan 18.12.2006 (§ 50)

Kunnanhallitus käsittelee kaavaa em. lisäksi tarvittaessa.

6.2 Muu tiedottaminen

Kuntatiedotteessa kerrotaan säännöllisesti kaavoituksen vaiheista.

7. Lisätiedot

Lisätietoja yleiskaavan laatimiseen liittyvistä asioista jakaa:

Askaisten kunta:

- Kunnanjohtaja Pekka Määttänen
puhelin (02) 436 0911

telefax: (02) 436 0928

osoite: 21240 Askainen

sähköposti: etunimi.sukunimi@askainen.fi

Kaavan laativa konsultti:

- Arkkitehti Nella Karhulahti
puhelin (02) 515 9543

telefax: (02) 515 9501

osoite: PL 52 (Kiesikatu 8) 20871 Kaarina

sähköposti: etunimi.sukunimi@airix.fi

Kaarina, 19.5.2006

Air-Ix Ympäristö Oy

Nella Karhulahti
Arkkitehti SAFA

Liitteet:

Liite 1: Kaavio yleiskaavan laatimisesta

LUONTOARVOJEN PERUSSELVITYS

JM-Ympäristötutkimus 2001

1. AINEISTO JA MENETELMÄT

Luontoselvityksen tarkoituksena oli tuottaa pohja-aineistoa Askaisten kunnan alueelle laadittavaa yleiskaavaa varten. Selvityksen taustaksi käytiin kirjallisuustietojen perusteella läpi vanhat alueelta laaditut selvitykset. Pääasiassa Lounais-Suomen ympäristökeskukselta saatu materiaali käsitti Natura 2000 suojeluohjelman aineiston, lehtojensuojeluohjelman aineiston, kallioalueiden inventoinnin (Husa & Heikkinen) ja perinnemaisemaselvityksen aineiston (Lehtomaa 2000). Lisäksi tausta-aineistona käytettiin mm. metsähallituksen Natura-alueilta ja osittain myös niiden lähiympäristöstä tehtyjä selvityksiä (Matikainen & Lievonen).

Alueelta on julkaistu poikkeuksellisen vähän tietoa uhanalaisesta tai edes harvinaisesta eliölajistosta. Selvityksessä keskityttiin nisäkkäitä, lintuja ja putkilokasveja koskevaan uhanalaistietoon. Muita eliöryhmiä ei selvitetty, joskin näistäkin ryhmistä saattaa löytyä tietoa mm. eläinmuseoiden kokoelmista. Erityisesti Lempisaaren tammialueella esiintyy todennäköisesti Suomessa harvinaista tammesta riippuvaista eliölajistoa.

Askaisten alueelta ei ole aiemmin tehty minkäänlaista luontokohteiden selvitystä. Kaikkien arvokkaiden kohteiden kartoitus näinkin laajalta alueelta vaatisi vähintään kuukauden maastotyön, johon tässä selvityksessä ei ollut resursseja.

Tässä selvityksessä inventoitiin kaikki uuden luonnonsuojelulain määrittelemät luontotyytit. Erytishuomio annettiin jalopuulehdot ja pähkinälehdot luontotyypeille, joita alueelta löytyikin yhteensä 5 kohdetta. Kohteet kuvattiin lyhyesti ja ne rajattiin kartalle. Pieniä katajaketoja on alueella runsaasti mutta kartoituksessa mukaan otettiin vain yksi selkeästi muita laajempi ja edustavampi kohde. Merenrantaniitty luontotyyppiä löytyy enää vain alueen natura-kohteista, joita ei tässä selvityksessä uudelleen inventoitu. Yksittäisiä maisemapuita tai puuryhmiä ei selvitetty.

Metsälain kohteita ei erikseen selvitetty, koska niiden selvitys kuuluu metsäviranomaisille. Käytännössä metsälain kohteet inventoidaan viimeistään hakkuusuunnitelman yhteydessä tai metsäsuunnitelmaa laadittaessa. Reheviä metsälain luontotyyppiä on alueella jäljellä hyvin vähän. Selvityksen yhteydessä ei löytynyt esim. yhtään luonnontilaista tervaleppäkorpea. Sen sijaan karuja luontotyyppiä kuten avokallioita tai pieniä avosuolaikkuja on jo maastokartan perusteella kunnan alueella kymmenittäin.

2. LUONNON JA MAISEMAN YLEISPIIRTEET

Askaisten eteläosa kuuluu hemiboreaalisen vyöhykkeen lievästi mereiseen osaan. Tätä vyöhykettä kutsutaan yleisesti myös tammivyöhykkeeksi. Tälle alueelle tyypillisiä luontotyyppiä ovat lajistollisesti rikkaat tammilehdot, lehtoniityt ja kedot. Suurin osa tammivyöhykkeen lehdoista on raivattu viljelysiksi jo satoja vuosia sitten. Jäljellä olevat lehdot sijaitsevat usein mäkien ja kallioiden reunoilla paikoissa, joissa viljely on pinnanmuodon ja kivikkoisuuden takia vaikeaa. Tammivyöhykkeen karuilla kasvupaikoilla on usein myös oma erityispiirteensä. Laajoja kallioalueita peittää

kitukasvuinen männikkö ja avokallioita on runsaasti. Kallioiden kasvipeite on jäkälävaltaista, putkilokasveja on yleensä niukalti. Putkilokasvilajit ovat yleensä lounaiselle rannikkoalueelle tyypillisiä lajeja, kuten esimerkiksi kalliohatikka, jonka löytää Askaistenkin kallioilta helposti.

Eteläosaa lukuunottamatta lukuun ottamatta koko Askainen kuuluu havumetsävaltaiseen eteläboreaaliseen, ilmastoltaan neutraaliin kasvillisuusvyöhykkeeseen. Kallioperä on pääosin hapanta graniittia, eikä ravinteikkaita kivilajeja, kuten kalkkikiveä ole ollenkaan. Metsäsaarekkeet ovat pääosin melko karuja ja reheviä tai kosteapohjaisia alueita on hyvin vähän. Hyvin pienialaisia lehtomaisia laikkuja tavataan siellä täällä ympäri Askaista, mutta ne ovat lajistollisesti melko vaatimattomia. Luonnontilaisista ympäristöistä merkittävimpiä ovat laajat merenlahdet, joista melkoinen osa kuuluu Natura 2000 suojeluohjelmaan.

Askaisten vanha asutushistoria näkyy hyvin alueen maisemassa ja eliölajistossa. Ihmisen luomia perinnebiotooppeja kuten ketoja ja laidunalueita on kuitenkin jäljellä enää hyvin vähän. Useimmat näistä kohteista ovat katajaketoja, jotka useimmiten sijaitsevat asutuksen läheisyydessä tai sitten aiemmin laidunnettuja merenrantaniittyjä. Perinnebiotooppien lajistoon kuuluu useita vähentyneitä kasvi ja eläinlajeja.

Askaisten maisemakuva on Lounais-Suomea tyypillisimmillään. Lähes kaikki peltomaaksi soveltuva alue on raivattu ja jäljellä ovat metsäsaarekkeet ovat kallioisia ja viljelyyn kelpaamattomia. Alueen suot on luultavasti kuivattu jo vuosisatoja sitten ja jäljellä on vain kalliomäkien väliin sijoittuvia hyvin pienialaisia suolaikkuja.

3. NATURA 2000 -KOhteet

Natura 2000 -ohjelman avulla pyritään vaalimaan luonnon monimuotoisuutta Euroopan unionin alueella. Suojeluohjelman avulla pyritään sekä säilyttämään arvokkaita luontotyyppejä, että suojelemaan uhanalaisia kasvi- ja eläinlajeja. Ohjelman pohjana on ollut Euroopan yhteisön luonto- ja lintudirektiivit, joidenka perusteella ympäristöministeriö on valmistellut Suomen ehdotuksen Natura 2000 verkostoon sisällytettävistä alueista. Natura 2000 ohjelma on toistaiseksi vielä keskeneräinen ja siihen tullee vielä muutoksia ennen lopullista versiota.

Natura-alueet poikkeavat monella tavoin perinteisistä luonnonsuojelualueista. Natura 2000-verkostoa koskevat säännökset eivät pääsääntöisesti rajoita yksityisten ihmisten tavanomaista maankäyttöä, kuten maa ja metsätaloutta, kalastusta tai asumista. Säännökset eivät myöskään suoranaisesti vaikuta Natura kohteiden tämänhetkiseen käyttöön eivätkä alueiden käyttöä koskeviin, voimassa oleviin lupiin.

Toisaalta jos jokin hanke joko yksin tai yhdessä muiden hankkeiden kanssa todennäköisesti merkityksellisesti heikentää Natura-alueen niitä luonnonarvoja, joiden perusteella alue on ehdotettu Natura 2000 verkostoon, hankkeen vaikutukset tulee arvioida. Viranomaisen ei saa myöntää lupaa tai vahvistaa suunnitelmaa jos arviointi osoittaa luonnonarvojen merkityksellisesti heikentyvän. Natura 2000-verkoston luonnonarvojen säilyttäminen saattaa aiheuttaa rajoituksia myös verkostoon otetun alueen ulkopuolella. Siksi hankkeiden arviointivelvoite koskee myös verkoston ulkopuolisia hankkeita ja suunnitelmia.

Vaikka Natura-alueet ovat suhteellisen suurikokoisia verrattuna aikaisempiin kansallisiin suojelukohteisiin, on muistettava, että suurin osa Natura-alueista on jo aiemmin ollut mukana kansallisissa suojeluohjelmissa.

Askaisten alueella sijaitsee kaksi Natura-kohdetta. Askaisten itäreunalla sijaitseva Oukkulanlahden Natura-alue (FI0200150) ulottuu myös Lemun ja Maskun kuntien alueelle. Louhisaarenlahden alue kuuluu erilliskohteena Mietoistenlahden natura-alueeseen. Tämän selvityksen yhteydessä ei näitä kohteita erikseen

inventoitu. Natura-alueiden sisällä olevia mahdollisesti suojeltavia luontotyypppejä ei myöskään rajattu, mutta natura-kohteiden lyhyen esittelyn yhteydessä on esitetty näistä arvio.

Oukkulanlahti (FI0200150)

Oukkulanlahden Natura-alue käsittää Askaisten kunnan puolella Rukanaukon alueen. Kohde koostuu useista matalista ja umpeutuvista ruovikkolahdista sekä laajoista rantaniityistä. Alueen pesimälinnusto on tiheä ja lajistoltaan poikkeuksellisen monipuolinen. Erityisesti ruovikoissa pesivä linnusto on runsas. Pesivä vesilinnusto on monilajinen ja sen riistantuottopistearvo on korkea. Lahdilla on myös tärkeä merkitys kalojen kutualueena. Alueen arvoa lisää sen yhtenäisyys ja suuri pinta-ala. Oukkulanlahti muodostaakin suurimman yhtenäisen merenlahdista koostuvan kokonaisuuden Lounais-Suomessa. Pesimälinnuston lisäksi kohteen arvoa korottaa sen tärkeä merkitys lintujen muutonaikaisena levähdys- ja ruokailualueena. Lähiseudun avarilla peltoaukeilla on myös tärkeä merkitys lintujen levähdys- ja ruokailualueina.

Pesimälinnustoon kuuluu useita lintudirektiivin liitteen 1 lajeja: ruskosuohaukka, niittysuohaukka, luhtahuitti, suokukko, kurki, harmaapäätikka, palokärki, pikkulepinkäinen ja peltosirkku. Suomessa harvinaisia tai vähälukuisia pesimälintuja ovat mm heinästävi, käenpiika ja rastaskerttunen.

Lahden ehdottomasti tärkein pesimälintu on niittysuohaukka. Kesällä 1999 Oukkulanlahden alueella varmistettiin kaksi onnistunutta pesintää ja myös vuonna 2000 alueella oli 2 reviiriä.. Niittysuohaukkoja pesii Suomessa vuosittain vain muutamia pareja ja lajin koko maailmankanta on taantumassa kosteikkojen vähenemisen vuoksi,

Mietoistenlahti (FI0200089)

Kaksiosainen Natura-alue, jonka eteläisin osa sijaitsee Askaisten kunnan alueella. Askaisissa natura-alue käsittää Louhisaaren merenlahden ja rantaniityt. Alueeseen kuuluu myös perinnemaisemaselvityksessä (Lehtomaa 2000) kuvattu Louhisaaren rantalaidun, jossa on järeää tervaleppää kasvava hakamaalaidun.

Kohde sisältyy Naturaan lintudirektiivin (79/409/ETY) perusteella EU:n komissiolle ilmoitettuna linnustonsuojelualueena eli SPA-alueena (Special Protection area). Alue kuuluu lisäksi kansalliseen lintuvesien suojeluohjelmaan kansainvälisesti arvokkaana kohteena (lintuvesityöryhmä 1981).

Louhisaarenlahden linnustosta ei ole tehty systemaattista pesimälinnustoseselvitystä, mutta muutamasta uhanalaisesta lajista on olemassa julkaistuja tietoja (niittysuohaukka, kurki).

4. UUSI LUONNONSUOJELULAKI

Vuonna 1997 astui voimaan uusi luonnonsuojelulaki, joka korvasi vanhan, vuodelta 1923 peräisin olleen vanhan lain. Uuden lain tarkoituksena on selvittää aiemmin osin ristiriitaista luonnonsuojelusäädäntöä ja ajanmukaistaa se vastaamaan paremmin nykyajan vaatimuksia. Suomi on sitoutunut noudattamaan kansainvälisiä suojelusopimuksia, johon uusi laki antaa paremmat mahdollisuudet. Jäsenyys Euroopan Yhteisössä toi mukanaan luonto- ja lintudirektiivit, jotka huomioidaan uudessa luonnonsuojelulaissa. Uuden luonnonsuojelulain keskeisimpiä tavoitteita on luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen ja sen huomioon ottaminen kaikissa ihmisen toiminnoissa.

Luonnonsuojelulain tavoitteena oleva vaatimus luonnon monimuotoisuuden säilyttämisestä konkretisoituu uusien luontotyyppien suojelussa. Luonnonsuojelulain neljäs luku sisältää luettelon lain perusteella suojeltavista luontotyypeistä ja niiden suojeluun liittyvistä säädöksistä. Luonnontilaisia tai luonnontilaiseen verrattavia luontotyypejä ei saa muuttaa niin, että niiden ominaispiirteiden säilyminen vaarantuu.

5. LUONNONSUOJELULAIN LUONTOTYYPIT

Luontaisesti syntyneet, merkittäviltä osin jaloista lehtipuista koostuvat metsiköt

- metsikkö on luontaisesti syntynyt, ei istutettu
- alueella kasvaa jaloja lehtipuita runkomaisina puina vähintään 20 kappaletta hehtaarilla
- kohde on yhtenäinen ja helposti rajattavissa
- runkomaisen tammen läpimitta on 1,3 metrin korkeudella vähintään 20 cm
- muiden jalopuiden läpimitta on 1,3 metrin korkeudella yli 7 cm

Pähkinäpensaslehdot

- alueella on vähintään kaksi metriä korkeita tai leveitä pähkinäpensaita vähintään 20 kappaletta hehtaarilla
- pähkinäpensaat kasvavat yhtenä tai useampana ryhmänä
- kasvusto on selkeästi rajattavissa

Tervaleppäkorvet

- alue on lähteinen tai tulvavaikutteinen, jatkuvasti kostea kohde
- valtapuuna yleensä tervaleppä
- suursaniaiset aluskasvillisuuden valtalajeja
- välikköpinnoilla kasvaa luhtakasveja, kuten vehkaa tai kurjenmiekkää
- rantojen tervaleppämetsiköt jäävät yleensä lain ulkopuolelle

Luonnontilaiset hiekkarannat

- luonnontilaisia hiekkarantoja meren tai järven rannalla
- riittävän laajoja, jotta niille on muodostunut sulkeutumatonta hiekkarannan kasvillisuutta
- alueella esiintyy hiekkarannoille tyypillisiä eliölajeja
- rantaa ei ole esim rakentamalla merkittävästi muutettu
- rannan maa-aines hiekkaa tai hietaa

Merenrantaniityt

- luontaisesti tai perinteisen maankäytön, niiton ja laidunnuksen seurauksena syntyneitä avoimia matalakasvuisia ranta-alueita

Puuttomat tai luontaisesti vähäpuustoiset hiekkadyynit

- muodostuneet tuulen kuljettamasta ja kasaamasta hiekasta

Katajakedot

- perinteisen maankäytön muovaamia, yleensä kuivia, joskus tuoreita niittyjä
- kedot ovat muokkaamattomia ja lannoittamattomia
- puustoltaan ja pensastoltaan puoliavoimia
- alueella esiintyy katajaa maisemallisesti merkittävässä määrin
- katajien välissä on kallio- tai niittykasvillisuutta

Lehdesniityt

- saaristoalueelle tyypillisiä, puustoisia, puoliavoimia ja useimmiten tuoreita niittyjä

- perinteisen karjanhoidon muovaamia, alueet joko laitumina tai niiltä on korjattu karjan talvirehua
- alueella vähintään viisi lehdestettyä puuta hehtaarilla
- lehdestetyssä puustossa on usein jaloja lehtipuita, koivuja ja tervaleppiä
- lajistonsa puolesta maamme monimuotoisempia elinympäristöjä

Avointa maisemaa hallitsevat suuret yksittäiset puut ja puuryhmät

- yksittäinen puu tai enintään viiden puun ryhmä
- puut järeärunkoisia, iäkkäitä, usein monihaaraisia ja laajalatvuksisia
- maisemallisesti merkittäviä puita

Kaikkia edellä mainittuja luontotyyppejä ei maantieteellisistä syistä ole Askaisista löydettävissä. *Luonnontilaisia hiekkarantoja tai puuttomia tai luontaisesti vähäpuustoisia hiekkarantoja* ei Askaisten alueelta löydy. Myöskään *lehdesniittyjä* ei tavata. *Avointa maisemaa hallitsevia yksittäisiä puita tai puuryhmiä* löytyy Askaisten alueelta runsaastikkin. Osa niistä on talojen pihapuita tai ne sijaitsevat paikoilla missä ne todennäköisesti tulevat säilymään. *Merenrantaniitty-* luontotyyppiin kuuluvia kohteita löytyy Askaisista vielä natura-alueilta (Rukanaukko ja Louhisaarenlahti). *Luontaisesti syntyneitä jalopuumetsiköitä* löytyy Askaisten rannikkoalueen tammivyöhykkeeltä. *Pähkinäpensaslehtoja* löytyy tammivyöhykkeen alueelta, mutta ne kaikki ovat jo mukana tammilehtoina suojelluissa kohteissa. *Tervaleppäkorpia* tuskin alueella enää esiintyy, mutta sen sijaan hyvinkin edustavia tervaleppävaltaisia merenrantalehtoja alueelta löytyy (Eivät kuitenkaan ole suojeltavia luontotyyppejä). *Katajaketoja* löytyy Askaisten alueelta mutta useimmat näistä kohteista vaativat ennallistamistoimenpiteitä ja nykytilassaan niitä ei kovin edustavina voi pitää. useitakin. Kaikki kohteet ovat perinteisen maankäytön muovaamia ja useat niistä sijaitsevat vanhoilla asuinpaikoilla). Asutuksen sisällä sijaitsevia katajaketoja, joissa suurin osa kohteesta on esim. talojen pihapiiriä tms. ei otettu mukaan selvitykseen.

Suurin osa tässä selvityksessä esitetyistä luontotyyppikriteerit täyttävistä kohteista on ollut aikaisemmin mukana jo lehtojensuojeluohjelmassa. Selvitys keskittyi erityisesti Lempisaaren ja Livonsaaren alueelle, jossa tammivyöhyke on parhaiten edustettuna. Perinnemaisemiin usein liittyvät luontotyypit, kuten katajakedot ja laidunnetut merenrantaniityt selvitettiin perinnemaisemaselvitystä (Lehtomaa 2000) pohja-aineistona käyttäen. Lisäksi kaikki suuremmat merenlahdet, joissa kartan mukaan on olemassa selvä laaja rantavyöhyke käytiin tarkastamassa maastossa. Tunnettujen matalakasvuisten rantaniittyjen lisäksi ei uusia luontotyyppi vaatimuksia täyttäviä kohteita enää löytynyt. Sen sijaan lähes kaikki aiemmin laidunnetut merenrantaniityt olisivat vielä ennallistettavissa.

Luontaisesti syntyneet, merkittävilä osin jaloista lehtipuista koostuvat metsiköt

Erityisesti Lempisaaren ja Livonsaaren alueella kasvaa runsaasti Tammia sekapuuna muun puuston joukossa. Erityisesti Lempisaaren alueella mitat täyttäviä tammia kasvaa monin paikoin 5-10 kpl/hehtaari ja paikoin runsaamminkin. Selviä tammilehtoja sen sijaan on varsin vähän tammen runsaudesta huolimatta.

Lempisaaren kartanon jalopuulehto

(Kuvaus ja rajaus lehtojensuojeluohjelman perusteella)

Alueen kuvaus

Lempisaaren kartanoon tiivistä liittyvä jalopuuvaltainen lehto, joka sijaitsee itään viettävällä rinteellä. Jalopuita alueella kasvaa useita kymmeniä, mutta niiden alkuperä saattaa olla osin istutusperäinen tai sitten ne ovat levinneet kartanon puistoalueelta.

Tammea, vuorijalavaa ja vaahteraa kasvaa suunnilleen yhtä paljon. Lisäksi paikalla kasvaa noin 20 suurta saarnea ja runsaasti saarnen taimia. Pensaskerroksen lajistoon kuuluu myös pähkinäpensasta. Aluskasvillisuuden lajisto tyypillistä tammilehdon lajistoa (valkovuokko, sinivuokko, pystykiurunkannus, kielo, kevätesikko ym.).

Louhisaaren Myllymäen tammilehto

(Kuvaus ja rajausta lehtojensuojeluohjelman perusteella)

Alueen kuvaus

Pienehkö tammea kasvava voimakkaasti kulttuurivaikutteinen mäki. Alue rajautuu länsipuoleltaan ruovikkoiseen merenlahteen ja eteläpuoleltaan peltoon. Tammilehto sijoittuu mäen eteläpäähän, mutta myös mäen itärinteellä kasvaa tammea. Alueen pohjoisreunassa on myös pieni lehtorinne. Pensaskerroksessa kasvaa myös pähkinää. Aluskasvillisuuden lajisto tyypillistä tammilehdon lajistoa: valkovuokko, sinivuokko, kielo, pystykiurunkannus ja lehtonurmikka. Alueella kasvaa lehtojensuojeluohjelman inventointikaavakkeen mukaan myös lehtokielon ja kalliokielon risteys (*Polygonatum multiflorum* X *odoratum*).

Kohde täyttää mahdollisesti uuden jalopuulehdot-luontotyyppin kriteerit, mutta kohde on voimakkaasti kulttuurivaikutteinen.

Kaitaisten kylän tammimäki (MISSÄ ?)

(Kuvaus ja rajausta lehtojensuojeluohjelman perusteella)

Alueen kuvaus

Nuokkuhelimikkä-linnunhernetyypin tammilehto, jossa kasvaa noin 30 kookasta tammea ja jonkin verran tammen taimia. Tammet kasvavat muun puuston (kuusi, rauduskoivu, mänty) seassa. Pensaskerroksen lajistoon ei kuulu lehtolajeja, mutta alueen reunalla kasvaa jonkin verran katajaa. Aluskasvillisuuden lehtolajistoon kuuluu keväinen linnunherne, valkovuokko ja sinivuokko.

Kohde on täyttää jalopuulehdot luontotyyppin vaatimukset ja on siten suojeltava luontotyyppi.

Tammelan tammi-pähkinälehto

(Kuvaus ja rajausta lehtojensuojeluohjelman perusteella)

Alueen kuvaus

Askaisten kirkolta noin 1.3 km kaakkoon sijaitseva peltosaareke, jonka eteläpäässä on tammea kasvava lehto. Tammea on myös sekapuuna peltosaarekkeen muissa osissa. Halkaisijaltaan yli 60 cm tammia noin 30 yksilöä. Pensaskerros hyvin kehittynyt ja sen peittävyys on paikoin yli 30 %. Lajistoon kuuluu lehtokuusama, taikanamarja ja pähkinä, jota on runsaasti saarekkeen eteläosassa.

Aluskasvillisuuden lajisto tyypillistä tammilehdon lajistoa. Reunoilla kasvaa arkeofyytteihin eli muinaistulokkaisiin luettava sikoangervo, jonka esiintyminen viittaa vanhaan asutukseen.

Kohde on täyttää jalopuulehdot luontotyyppin vaatimukset ja on siten suojeltava luontotyyppi.

Vuorlahden tammisaareke

(Uusi kohde)

Alueen kuvaus

Alueella kasvaa noin 70 tammea kapealla peltojen rajaamalla saarekkeella. Lisää tammia kasvaa päätien toisella puolella sijaitsevan talon pihapiirissä. Tammen lisäksi puustoon kuuluu rauduskoivuja ja mäntyjä. Reunoilla kasvaa myös pihlajaa ja jokunen tuomi.

Pensaskerroksen lajistoon kuuluu taikananmarja, orjanruusu ja kataja. Aluskasvillisuus on voimakkaasti kulttuurivaikutteista, mutta paikalla kasvavat kuivien lehtojen peruslajit. Päätien varressa kasvaa runsaasti sinivuokkoa ja keltamo. Saarekkeiden keskiosien kallioilla kasvaa mm sarmäkuisma, mäkikuisma, isomaksaruoho ja keto-orvokki (kevätlajistoa ei enää ollut havaittavissa). Saarekkeiden reunojen valtalajisto koostuu lehtonurmikasta ja nuokkuhelmikästä sekä kulttuurilajeista joista nurmirölli, nurmipuntapää ja nokkonen kasvoivat runsaina.

Kohde on täyttää jalopuulehdot luontotyyppin vaatimukset ja on siten suojeltava luontotyyppi

Jokilan tammi ja pähkinälehto

(Uusi kohde)

Alueen kuvaus

Velkuantien varressa, Lempisaaren kartanon risteuksen tuntumassa sijaitseva laaja tammi-pähkinälehto. Tammia ja pähkinäpensaita on kymmeniä ja osa tammista on hyvin suurikokoisia. Alueella on sekä tuoretta hyvin rehevää lehtoa, että kuivahkoa rinnelehtoa. Tammen lisäksi puustoon kuuluu rauduskoivua, tervaleppää (merenpuoleisella reunalla) ja kuusta, jota on alueelta kannoista päätellen poistettu. Pensaskerroksen lajistoon kuuluu pähkinän lisäksi lehtokuusama, taikananmarja, mustaherukka, orjanruusu ja itäreunan kuivalla reunuksella kasvava yksinäinen, pienikokoinen iharuusu (*Rosa mollis*). Aluskasvillisuuden lajistoon kuuluvat kaikki tammilehtojen peruslajit. Tien pohjoispuolisella lehtoalueella huomio kiinnittyi kevätlinnunherneen runsauteen.

Aluetta on mahdollisesti aiemmin laidunnettu, sillä puuston rakenne ja alueen osittainen hakamaaluonne viittaavat siihen.

Alueen eliölajistoon kuuluneen tammesta riippuvaista harvinaista eliölajistoa ja sen pesimälinnusto on luultavasti runsas ja monilajinen.

Katajakedot

Pienialaisia muutaman aarin kokoisia katajaketoja tai katajakasvustoja on Askaisten alueella luultavasti kymmeniä. Useimmat näistä kedoista sijaitsevat kuivilla metsänreunoilla, voimalinjojen alla tai asutuksen piirissä. Osa näistä kedoista on perinteisen maankäytön eli useimmiten metsälaidunnuksen aikaansaamia. Tällä hetkellä useimmat pienetkin katajakedot ovat umpeutumassa ja ketolajisto on korvautumassa tyypeä suosivalla jokapaikanlajistolla. Vain kaikkein kuivimmat katajakedot pysyvät ennallaan ilman aktiivista hoitamista.

Mattilan katajakedot

Kahdesta erillisestä saarekkeesta koostuva laaja katajaketoalue. Pohjoispuolinen saareke rajautuu maatalon pihapiiriin ja peltoihin. Eteläpuoleinen katajaketoalue sijaitsee peltosaarekkeessa, jossa on myös lato. Katajikat näkyvät Velkuantielle ja niillä on siten myös maisemallista merkitystä. Kummassakin saarekkeessa on kymmeniä kookkaita katajia, joista melkoinen osa on puu tai pylväsmäisiä. Katajien välissä on pieniä matalakasvuisempia ketolaikkuja, mutta erityisesti saarekkeiden reuna-alueet ovat lievästi rehevöityneet. Koska alue inventoitiin vasta loppusyksyllä,

ei kunnon lajistوسلصیتystä kyetty tekemään. Paikalla havaittiin kuitenkin huomionarvoisista lajeista mm: mäkitervakko, ketoneilikka, ahomansikka, pölkkyruoho, sikoangervo, mäkikaura ja ahdekaura. Näistä lajeista sikoangervo ja ahdekaura ovat arkeofyyttejä eli muinaistulokkaita ja niiden esiintyminen viittaa vanhaan asutukseen.

Luonnon - ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kalliokohteet Askaisissa

Vesi- ja Ympäristöhallitus inventoi vuosina 1991-1993 Varsinais-Suomen kalliioalueet. Inventoinnin tarkoituksena oli löytää luonnon - ja maisemansuojelun kannalta arvokkaimmat kohteet. Tutkimusalueelta inventoitiin 532 aluetta, joista yli 200 kohteella oli merkittäviä suojelukriteerien mukaisia arvoja. Tutkimusraportissa näistä muodostettiin 171 suojelurajattua kalliioaluetta tai useamman alueen sisältävää kalliioaluekokonaisuutta. Alueiden suojeluarvoa määritettäessä arvioinnin päätekijöinä käytettiin geologis-geomorfologista arvoa, ekologis- biologista arvoa ja maisemallista arvoa sekä muita arvoja. Arvokkaat kohteet pisteytettiin viiteen luokkaan eli kaikkein arvokkain kohde sai arvosanan 1 ja vähemmän arvokkaat 2,3,tai 4. Tämän lisäksi luokiteltiin paikallisesti arvokkaat kalliokohteet luokkiin 5-7.

Askaisten kunnan alueella valtakunnallisesti arvokkaisiin kohteisiin kuuluu yksi kalliioalue eli Samppaanvuori Livonsaaren keskiosissa. Kohde kuuluu arvoluokkaan 4 eli arvokkaisiin kalliioalueisiin.

Kalliioalueinventoinnissa löytyi Askaisista lisäksi paikallisesti arvokkaita kohteita 3. Näistä arvoluokkaan 5 eli kohtalaisen arvokkaisiin kalliioalueisiin kuuluvat Käärmeenluolavuori, Lakiasuon kalliot ja Kattilavuori. Muita alueen kalliokohteita ei selvityksessä käsitelty.

Samppaanvuori

Arvoluokka 4

Kalliioalueen yleiskuvaus ja tärkeimmät arvot

Topografialtaan vaihteleva, melko laaja jyrkkärinteistä kallioselännteistä ja niiden välisistä korpinotelmista ja pelloista koostuva kallioselännejakso, jolla on merkittäviä maisema-arvoja. Pääosin migmatiittisesta kiillegneissistä muodostuvan alueen reunaosien jyrkkärinteiset avokalliopinnat erottuvat puuston seasta lähiympäristöön, muilta osin kalliioalue sulautuu ympäröivään metsämaastoon. Selänteiden lakiosien silokalliot ovat yleensä melko pieniä, rakoilun lohkomia selänteitä.

Geomorfologisesti ja maisemallisesti merkittävimmät kohdat sijaitsevat alueen länsi- ja eteläosassa. Samppaanvuoren kaakkoisrinne on louhikkoinen, osin rakoilun porrasmaisesti lohkona pystyseinämä, jonka tyvellä on suuria kalliopaaseja. Viistojyrkännteisen itärinteen tyvellä on edustavaa lohkariekköä. Samppaanvuoren laelta avautuu upeita merenlahtimaisemia. Myös alueen sisäiset maisemat ovat vuoren lakiosien avariensilokallio- ja jyrkännemaisemien ansiosta tavanomaista edustavammat. Biologisesti alue on melko merkittävä, kasvillisuus on kohtalaisen monipuolista, paikoin hieman harvinaisempaa ja monin kohdin edustavaa. Lakiosien laakeilla silokallioilla on mereistä poronjäkälä-kalliotierasammalmosaiikkia sekä oligotrofisia niitty-laikkuja. Tavanomaiset kangasmetsät (VT, MT) ovat vallitsevia, mutta Kaitarannan kaakkoisrinteellä on pieni pähkinälehto. Jyrkännteiden kalliokasvillisuus on melko moni-ilmeistä ja ulottuu auringon paisteisista napakyhmyjäkäläkasvustoista kosteiden seinämien valurahkoihin. Vaateliasta kalliolajistoa ei esiinny. Samppaanvuoren lakiosa on paikallisesti suosittu retkeilykohde sekä näköalapaikka.

Luontotyytit

Kallioiden lakialueet kuuluvat Metsälain tarkoittamiin suojeltaviin luontotyypeihin. Kaitarannan kaakkoisrinteen pätkinälehto on ilmeisesti harvennushakkuissa hävitetty, koska paikalta löytyi vain yksi pienikokoinen pätkinäpensas. Osa alueesta on harvennettu muutamia vuosia sitten.

Käärmeenluolavuori

Arvoluokka 5

Kallioalueen yleiskuvaus ja tärkeimmät arvot

Loivapiirteinen ja kohtalaisesti kumpuileva, meren rannan tuntumassa sijaitseva kallioselännejakso, jolla on jokseenkin merkittäviä maisema- ja luonnonarvoja. Alueen sisäiset maisemat ovat luonnontilaisten lakimännikköiden ja jyrkänmuotojen suhteen edustavia, mutta rinteillä hakkuut rumentavat niitä. Lakiosat ovat rakoilun lohkomien, loivasti kumpuilevien selänteiden ja niiden välisten pienten, rämettyvien painanteiden ja notkelmien luonnehtimaa kalliomännikkömaastoa. Silokalliot ovat tavanomaisia. Kallioalueen pohjoisjyrkänteet on jäätikön hioma ja hieman porrasmainen, rakoilun lohkomaa seinämä. Etelä- ja itärinteillä on kohtalaisen edustavaa Litorinamerivaiheen aikaista rantalohkareikkoa. Alueen pääkivi on migmaattinen kiillegneissi. Alueen biologiset arvot ovat tavanomaisia ja ne ovat kärsineet voimakkaista hakkuista. Karut kangasmetsät ovat vallitsevia, laella on myös edustavaa vanhaa männikköä ja poronjäkälikköä. Jyrkänteillä on lajistoltaan tavanomaista melko kosteaa oligotrofista sammal- ja jäkäläpeitettä, mm. rahkasammalten muodostamia valurahkoja ja kalliopalmikkosammal-kiviturkkisammal-kasvustoja.

Luontotyytit:

Ainakin kallion lakialueet kuuluvat metsälain tarkoittamiin suojeltaviin luontotyypeihin.

Lakiasuon kalliot

Arvoluokka 5

Hyvin laaja ja osittain soistunut metsäinen kallioylänköalue, joka rajautuu länsireunastaan pelto ja järvimaisemaan. Kallioalue sisältää merkittäviä maisemallisia ja kohtalaisen merkittäviä biologisia arvoja, mutta geologisesti se on melko tavanomainen. Lajiosat on kohtalaisesti kumpuilevaa loivapiirteisten kallioselänteiden ja niiden välisten suopainanteiden luonnehtimaa männikkömaastoa. Silokalliot ovat kohtalaisen pieniä ja rakoilun lohkomia. Kallioalueen luoteisosan laella ja rinteillä on useita kohtalaisen edustavia muinaisen Itämeren Litorinavaiheen aikaisia lohkaraisia muinaisrantoja. Biologisesti alue on kohtalaisen merkittävä. Kasvillisuus on tavanomaista, mutta hieman keskimääräistä monipuolisempaa ja osin luonnontilaisen edustavaa. Inventoinnin jälkeen tehdyt hakkuut ovat pahoin heikentäneet luonnontilaisuutta. Metsätyyppi on pääsinn puolukkatyyppin karua kangasta, mutta kallioiden välisissä notkelmissa on melko laajoja räme- ja korpijuotteja. Varsinainen Lakiasuo on kuitenkin ojitettu, eikä ole enää luonnontilainen. Länsirinteen jyrkänteiden edustalla on kapea lehtoreunus, jonka lajistossa ei ole kuitenkaan vaateliaampaa kasvillisuutta.

Luontotyytit:

Kallioiden lakialueet ja pienet avosuolaikut kallioiden välissä kuuluvat metsälain tarkoittamiin suojeltuihin luontotyypeihin. Länsirinteen hyvin pienialainen

kallionaluslehto kuuluu myös metsälain luontotyyppeihin ja se on jätettävä hakkuiden ulkopuolelle.

Kattilavuori

Arvoluokka 5

Kallioalueen yleiskuvaus ja tärkeimmät arvot

Merennrannalla sijaitseva laaja ja länsireunastaan osittain jyrkänteisenä kohoava kallioalue, jolla on merkittäviä maisema- ja luonnonarvoja. Alue on lakiosistaan loivasti kumpuilevaa melko tasaista kalliomännikkömaastoa. Se ei erotu kovin selkeästi ympäristöstään, vain länsireunan rantakalliot näkyvät osittain avokallioina kauemmaksikin. Kallioalueen sisäisiä melko luonnontilaisia kalliomännikkömaastoja voi pitää edustavina. Kivilaji on kvartsidioriitti. Länsireunalla on kiilarakoilun lohkomaa osittain porrasmainen ja jyrkänteinen rinne, joka on paikoin hioutunut. Laella on luonnonmuistomerkkinä rauhoitettu hiidenkirnu. Muuten alue on geologisesti melko tavanomainen kohde. Biologisesti Kattilavuori on kohtalaisen merkittävä kallioalue, jonka kasvillisuus on melko luonnontilainen ja edustavaa. Lakiosat ovat etupäässä kuusikkoista mustikkatyyppin metsää. Osa siitä kuuluu rauhoitettuun aarnialueeseen. Länsireunan rantakallioilla on melko runsaasti mereisten silokallioiden kasvillisuutta mm. poronjäkäle-kalliotierasammalkasvustoja ja ologotrofisia kallioniittyjä. Viistoilla silokallioseinämillä on rupi- ja napajäkäläkkeitä sekä jonkin verran ketolaikkuja.

Luontotyyppit

Kallioiden lakialueet ja pienet avosuolaikut kallioiden välissä kuuluvat metsälain tarkoitamiin suojeltuihin luontotyyppeihin. Suojeltu aarnialue kuten suurin osa kallioalueesta sijaitsee Merimaskun puolella, joten sitä ei tässä selvityksessä huomioida.

Perinnemaisemakohteet

Kolkan tammihaka (Alueen sijainti tuntematon !!)

Peruskarttalehti:

Yhtenäiskoordinaatit:

Pinta-ala: 1,5 ha

Maanomistaja: yksityinen.

Arvoluokka: M-

Arvoon vaikuttavat erityistekijät: harvinainen hakatyyppi (tammihaka)

Perinnemaisematyyppit: haka

Alueen kuvaus:

Tammia kasvava entinen hakamaa sijaitsee Askaisten kunnan lounaisosassa lähellä Velkuan rajaa. Suurten tammien alla on muutamia kuusen taimia, pensaskeroksessa mm. lehtokuusamaa, pähkinäpensasta. Kasvillisuudessa on runsaasti kieloa, sinivuokkoa, kevätlinnunhernettä sekä kohtalaisesti niittykasveja. Huomionarvoisia ovat nurmilaukka ja syylälinnunherne.

Hoitotarve: Kevyt laidunnus estäisi alueen umpeenkasvun.

Huom: Perinnemaisemaselvityksessä (Lehtomaa 2000) aluetta osoittava kartta on virheellinen. Kyseisellä alueella ei kasva yhtään tammea ja kartan osoittaman alueen ympäristö ei vastaa alueesta tehtyä kuvausta. Myöskään lähialueelta ei löydy kuvauksen osoittamaa kohdetta. Ainoa hieman kuvausta vastaava kohde on Jokilan tammi- ja pähkinälehto, joka tosin sijaitsee Lempisaaren puolella.

Auttisten metsälaidun

Peruskarttalehti: 1044 02

Yhtenäiskoordinaatit: ykp:yki 67276:32198, akp:aki 67275:32199

Pinta-ala: 0,8 ha

Maanomistaja: yksityinen

Arvoluokka: P

Perinnemaisematyypit: metsälaidun

Alueen kuvaus:

Askaisten kirkonkylästä kaakkoon Mäkilän tilan eteläpuolella entisen Auttisten kartanon mailla on nautakarjan jaloitteluun tarkoitettu mänty-kuusi -metsälaidun. Laidun on ylilaidunnettu ja eläimet saavat lisärehua useita kertoja päivässä. Pienellä mäentöyräällä on säilynyt huomionarvoisista kasveista sikoangervoa, keltamaitetta, kevättädykettä, mäkikuismaa ja peltovirvilää.

Hoitotarve: Karjaa on tarpeen laiduntaa muilla lohkoilla riittävän kauan, jotta kasvillisuus ehtii palautua ylilaidunnuksesta. Perinnebiotoopilla laiduntaville eläimille ei tulisi antaa lisärehua.

Luontotyytit

Vaikka alueella katajaa jonkin verran kasvaakin ei täytä katajaketo-luontotyytin kriteereitä.

Veräjänkorvan rantalaidun

Peruskarttalehti: 104401

Yhtenäiskoordinaatit: ykp:yki 67266:32186, akp:aki 67254:32183

Pinta-ala: 15 ha

Maanomistaja: yksityinen

Arvoluokka: P

Perinnemaisematyypit: rantaniitty, metsälaidun

Alueen kuvaus:

Rukanaukon länsirannalla Askaisten eteläosassa oleva nautakarjan laiduntama rantakaistale on yhteydessä nurmilaitumiin. Rantalaidun koostuu matalakasvuisesta rantaniitystä sekä useammasta metsäisestä saarekkeesta. Niittyosan kasvillisuus on pääasiassa tuoretta heinäniittyä, ulompana on rönsyrölliä ja meriluikkaa sekä järviruokoa. Havupuuvaltaisten saarekkeitten kasvillisuudessa on metsän ja niityn lajistoa: metsätähti, metsämaikikka, ahdekaunokki, niittynätkelmä ja ahomatara.

Hoitotarve: Rantaniittyä on tarpeen laiduntaa erillään peltolaitumesta, jotta ravinteiden kulkeutuminen rantaniitylle loppuisi.

Alue sisältyy Oukkulanlahden Natura-alueeseen

Louhisaaren rantalaidun

Peruskarttalehti: 1044 01

Yhtenäiskoordinaatit: ykp:yki 67288:32165, akp:aki 67286:32162 Pinta-ala: 2,2 ha

Maanomistaja: yksityinen

Arvoluokka: p

Perinnemaisematyypit: haka

Alueen kuvaus:

Louhisaaren kartanon lounaispuolella valtakunnallisesti arvokkaan Mynämäenlahden maisema-alueen tuntumassa on järeitä tervaleppiä kasvava hakamaa, jota on laidunnettu lampailla 1990-luvun alusta lähtien. Alueen lounaiskulmassa oleva rantakallio kuuluu myös laitumeen. Keskellä laidunta on venevaja. Hakamaan

kasvillisuus on pääasiassa tuoretta heinäniittyä, rannempana on suolavihvilä-meriluikka -yhdyskuntia. Järviruokoa kasvaa kohtalaisen runsaasti.
Hoitotarve: Kohde vaatii säilykseen laidunnusta.

Alue sisältyy Mietoistenlahden natura-alueeseen

Vanhakylän rantaniitty

Peruskarttalehti: 104301

Yhtenäiskoordinaatit: ykp:yki 67241:32141, akp:aki 67240:32140

Pinta-ala: 3,3 ha

Maanomistaja: yksityinen

Arvoluokka: p-

Perinnemaisematyypit: rantaniitty, metsälaidun

Alueen kuvaus:

Vuosina 1950-1974 laidunnettu Kaarnastenlahden länsirannan rantaniitty on nykyisin ruovikoitunut ja rehevöitynyt. Vesirajan tiheä ruovikko vaiheutuu rannalle päin vihvilä-rantaluikka-meriranniksi -yhdyskunniksi ja nämä puolestaan mesiangervokasvustoiksi. Uloimpana rannasta on mäntyvaltainen metsäsaareke, jossa nautakarjan laidunnusvaikutusta ei enää ole näkyvillä.

Hoitotarve: Alueen laidunnus on hyvä aloittaa uudelleen.

Alue sisältyy Oukkulanlahden natura-alueeseen

Luontotyytit

Ei täytä nykytilassaan luonnonsuojelulain kriteereitä suojeltavasta merenrantaniittyluontotyytistä. Alue on pahoin ruovikoitunut ja matalakasvuista rantaniittyä ei juurikaan enää ole. Alueen ennallistaminen vaatii laidunnusta.

Rukan kallioketo

Peruskarttalehti: 1044 01

Yhtenäiskoordinaatit: ykp:yki 67267:32198, akp:aki 67266:32197

Pinta-ala: 0,2 ha

Maanomistaja: yksityinen

Arvoluokka: r-

Perinnemaisematyypit: niitty, kallioketo

Alueen kuvaus:

Askaisten kirkonkylän kaakkoispuolella Vähä-Rukan tilalta 200 metriä itään Lemun rajalla on pieni kallioketo ja sen reunoilla tuoretta ja melko ruohoista heinäniittyä. Huomionarvoisista lajeista esiintyy sikoangervoa ja mäkikuismaa.

Hoitotarve: Niittyosia on tarpeen niittää säännöllisesti.

Luontotyytit

Katajaa jonkin verran , mutta ei välttämättä täytä katajaketo-luontotyytin vaatimuksia.

6. UHANALAINEN LAJISTO

Tässä selvityksessä ei uhanlaista lajistoa koskevia maastoselvityksiä tehty, vaan selvitys on kirjallisuuspohjainen. Lisäksi selvitystä varten selvitettiin Turun Yliopiston kasvimuseolta mahdollisen uhanalaisen putkilokasvilajiston esiintymistä alueella. Lisäksi alueen hyvin tunteva kasviharrastaja Tarmo Virtanen luovutti käyttööni havaintonsa alueen harvinaisemmasta putkilokasvilajistosta. Osa havainnoista on allekirjoittaneen vuosina 2000 ja 2001 tekemiä.

Uhanalaisuus selvitys koskee vain nisäkkäitä, lintuja ja putkilokasveja. Karttatiedon muodossa esitetään vain uhanalaisuusluokituksessa mainitun isovesirikon (*Elatine alsinastrum*) esiintymispaikka).

6.1 Luonto- ja lintudirektiivilajit sekä uhanalaiset lajit

Yleistä

Alustava luettelo Suomen uhanalaisista lajeista julkaistiin jo v. 1975, mutta perusteellinen arviointi aloitettiin vasta 1980-luvulla. Uhanalaisten eläinten ja kasvien suojelutoimikunta julkaisi luettelon uhanalaisista lajeista vuonna 1986 ja ensimmäinen uhanalaisten eläinten ja kasvien seuranta-toimikunnan mietintö julkaistiin v. 1992 (Ympäristöministeriö 1992). Vuoden 2000 uhanalaisuusluokitus julkaistiin kirjallisena vuoden 2001 loppupuolella (Rassi ym. 2001).

Vanhassa luokituksessa uhanalaisten lajien luetteloon otettu mukaan Pohjoismaiden ministerineuvoston käytäntöä noudattaen vain ne lajit, jotka ovat hävinneet Suomesta v. 1850 jälkeen (eli ns. luonnontutkimuksen aikana). Uudessa tarkastelussa (v. 2000) ovat mukana lajit, jotka ovat esiintyneet maassamme v. 1800 jälkeen.

Uhanalaisuudella tarkoitetaan lajin tai sitä alemman taksonin häviämistodennäköisyyttä. Uhanalaisuusluokitusta sovelletaan luonnonvaraisiin populaatioihin, jotka elävät luontaisella levinneisyysalueellaan.

Vuoden 2000 luokituksen rakenne on seuraava (Suomen ympäristökeskus 2000b):

Äärimmäisen uhanalaiset (CR)

Erittäin uhanalaiset (EN)

Vaarantuneet (VU)

Silmälläpidettävät lajit (NT) eivät ole uhanalaisia.

Tämän työn yhteydessä tehty uhanalaisuus tarkastelu on tehty pääosin uuden v. 2000 luokituksen mukaan. Kattavia uhanalaisuus selvityksiä ei Askaisten alueella ole koskaan tehty ja eliöryhmäkohtaiset selvityksetkin ovat koskeneet vain yhtä lajia tai pientä lajiryhmää (mm. tammivyöhykkeen hyönteislajistoa on selvitetty lähinnä keruutarkoituksessa). Putkilokasveja on alueella havainnointi hieman tarkemmin ja mm. maskulainen kasviharrastaja Tarmo Virtanen ja allekirjoittanut ovat liikkuneet alueella jonkin verran. Turun yliopiston kasvimuseon tiedot olivat käytössä tätä selvitystä tehtäessä, mutta sieltä saatu aineisto oli varsin niukka.

Työn yhteydessä on pyritty huomioimaan myös luontodirektiivin liitteen IV(a), sekä lintudirektiivin liitteen I Suomessa tavattavat ei-uhana laiset lajit; erityinen pyrkimys on kuitenkin ollut selvittää edellä mainittujen direktiivien Askaisissa pysyvän kannan omaavat lajit. Muutonaikana tai muuten vain satunnaisesti esiintyvää lajistoa ei ole käsitelty.

Luonto- ja lintudirektiivilajit

Nisäkkäät

Liito-orava (*Pteromus volans*)

Alueella ei Lounais-Suomen ympäristökeskuksen arkiston mukaan ole tiedossa olevia liito-oravareviirejä. On kuitenkin hyvin todennäköistä että lajia esiintyy myös Askaisten kunnan alueella. Sopivan tuntuista ympäristöä on ainakin Myllyvuoren –Lakiasuon maastossa.

Linnut

Lintudirektiivin liitteen I lajit, jotka esiintyvät pesimäaikana Askaisissa

Mustakurkku-uikku (*Podiceps auritus*)

Pesineen Askaisten merialueella, mutta lienee hyvin harvalukuinen pesimälintu.

Kaulushaikara (*Botaurus stellaris*)

Natura-lomakkeiden mukaan kuuluu Askaisten natura-alueiden lajistoon, mutta tuskin pesii alueella. Lajille sopivia laajoja ruovikoita on alueella jonkin verran.

Merikotka (*Haliaetus albicilla*)

Tavataan alueella säännöllisesti ja mikäli kannankasvu jatkuu nykyisen kaltaisena saattaa pesiä tulevaisuudessa Askaisten laajoilla metsäalueilla (esim. Samppaanvuoren alue)

Ruskosuohaukka (*Circus aeruginosus*)

Kuuluu alueen säännölliseen pesimälinnustoon (1-2 paria vuosittain).

Niittysuohaukka (*Circus pygargus*)

Kuuluu alueen säännölliseen pesimälajistoon (1-2 paria vuosittain)

Pyy (*Bonasa bonasia*)

Säännöllinen pesimälaji, jonka tapaa kaikilta suuremmilta metsäalueilta. Kanta tosin paljon aiempaa pienempi

Metso (*Tetrao urogallus*)

Askaisten eteläosassa Lakiasuon ympäristössä on tunnettu metson esiintymisalue. Tämän maastaselvityksen yhteydessä alueella havaittiin yksi metsokoiras. Saattaa esiintyä myös muualla Askaisten alueella.

Kurki (*Grus grus*)

Askaisten alueella pesii useita kurkipareja. Tunnettuja reviirejä on ainakin Rukanaukolla ja Livonsaareissa. Kaikki parit pesivät rantaruovikoissa.

Kalatiira (*Sterna hirundo*)

Kuuluu merialueen luotojen pesimälinnustoon. Parimäärästä on ilman inventointeja mahdoton sanoa mitään.

Lapintiira (*Sterna paradisae*)

Saattaa pesiä Askaisten merialueen luodoilla.

Huuhkaja (*Bubo bubo*)

Kuuluu muutaman parin voimin Askaisten pesimälinnustoon. Pesimärauhan turvaamiseksi pesäpaikkatietoja ei julkaista.

Helmipöllö (*Aegolius funereus*)

Kuuluu ainakin hyvinä myyrävuosina alueen pesimälinnustoon ja saattaa olla jopa yleinen.

Kehräjä (*Caprimulgus europaeus*)

Kuuluu säännölliseen pesimälinnustoon. Tunnettu esiintymispaikka on Samppaanvuoren metsä- ja kallioalueella.

Harmaapäätikka (*Picus canus*)

Vähälukuinen pesimälaji, jonka parimäärästä on vaikea ilman inventointia todeta mitään.

Palokärki (*Dryocopus martius*)

Esiintyy kaikilla suurilla metsäalueilla. Parimääräarvio 5-10 paria perustuu lähinnä pinta-alaan.

Kangaskiuru (*Lullula arborea*)

Tunnettu reviiri Askaisten ja Merimaskun rajalla Lierannan pohjoispuolella. Tavattiin alueella myös tämän kesän inventoinnissa. Saattaa pesiä myös Samppaanvuoren alueella ja mahdollisesti muuallakin.

Pikkulepinkäinen (*Lanius collurio*)

Kuuluu vakituiseen pesimälajistoon ja pesii ainakin Rukanaukolla. Parimääräarvion antaminen ilman inventointia vaikeaa.

Peltosirkku (*Emberiza hortulana*)

Pesii ainakin Askaisten keskustaajaman ympäristössä.

Putkilokasvit**Isovesirikko (*Elatine alsinastrum*) VU**

Yksi tai monivuotinen vesikasvi, joka on suuresti harvinaistunut viime vuosina. Saattaa kasvaa myös hiekkakuopissa, mutta vaatii yleensä savisempia pohjia. Askaisten esiintymä sijaitsee Mietoisten rajalla ja luultavimmin suurin osa esiintymästä jää Mietoisten alueelle. Esiintymän nykytilasta ei ole tarkkaa tietoa mutta ainakin muutama vuosi sitten esiintymä oli elinvoimainen (Tarmo Virtanen suul.tiedonanto). Esiintymästä on täytetty Uheks-lomake.

Ketoneilikka (*Dianthus deltoides*) NT

Nopeasti harvinaistunut ketoneilikka kuuluu vielä Askaisissa monen kedon lajistoon, mutta keto- ja laidunalueiden umpeutuminen on hävittänyt lajin laajoilta alueilta.

Rantakatkeri (*Gentianella uliginosa*) VU

Lounais-Suomen ympäristökeskuksen arkistossa on vanha paikkatieto Askaisissa sijaitsevasta rantakatkeroesiintymästä. Esiintymä on hyvin todennäköisesti hävinnyt koska alueella ei enää ole rantaniittyä.

Muut eliöryhmät

Tämän työn yhteydessä ei selvitetty alueen muiden eliöryhmien uhanalaisuustietoja. Erityisesti Lempisaaren ja Livonsaaren tammivyöhykkeellä on runsaasti tammeen sidoksissa olevaa eliölajistoa, joukossa todennäköisesti useampikin uhanalainen laji.

Kirjallisuus

Alalammi, P. (toim) 1988. Suomen kartasto, vihko 141. Kasvillisuus ja kasvisto.-Maanmittaushallitus. Suomen Maantieteellinen Seura. Helsinki. 32 s.

Heikkinen, R., Husa, J.1995. Luonnon ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä. -Vesi-ja ympäristöhallituksen julkaisuja. Sarja A 210. 317 s.

Hämet-Ahti, L., Suominen, J., Ulvinen, T., Uotila, P. 1998: Retkeilykasvio- Luonnontieteellinen keskusmuseo, Kasvimuseo. Helsinki.

Koskinen, A., Silkkilä, O., Virtanen, T. - Täydentäviä tietoja eräiden linnavuorien ja linnaraunioiden kasvistoista. Käsikirjoitus

Lehtomaa, Leena 2000: Varsinais-Suomen perinnemaisemat. Lounais-Suomen ympäristökeskus. 429 s.

Matikainen, Jyrki ja Lievonon Tommi 2001: Oukkulanlahden kasvillisuus. Lounais-Suomen ympäristökeskuksen moniste 18/2001. 31 s. +21 s. liitteitä.

Matikainen, Jyrki ja Lievonon Tommi 2000: Oukkulanlahden linnustoselvitys. Biota Oy 12/2000.

Rassi, P., Alanen, A., Kanerva, T. & Mannerkoski, I. (toim.) 2001: Suomen lajien uhanalaisuus 2000. -Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus, Helsinki.

Rautiainen, V-P. & Laine, U. 1989. Varsinais-Suomen uhanalaiset kasvit.- Varsinais-Suomen seutukaavaliitto, Turku. 111 s.

Ryttäri, T. & Kettunen, T. 1997: Uhanalaiset kasvimme. - Suomen Ympäristökeskus. Kirjayhtymä Oy, Helsinki.

Silkkilä, O. & Koskinen, A. 1990. Lounais-Suomen kulttuurikasvistoa. - Serioffset

Ympäristöministeriö 1999: Natura 2000 verkoston suomen ehdotus. Suomen ympäristö 299. Ympäristöministeriö, Alueiden käytön osasto, Helsinki 112 s.

Lounais-Suomen Ympäristökeskuksen materiaalia:

- Natura-selvitys 1997 ja siihen liittyvä lisämateriaali 1998, 1999.
- Lehtojensuojeluohjelma
- Soidensuojeluohjelma
- Vanhojen metsien suojeluohjelma
- Perinnemaisemaselvitys

LIITE 4

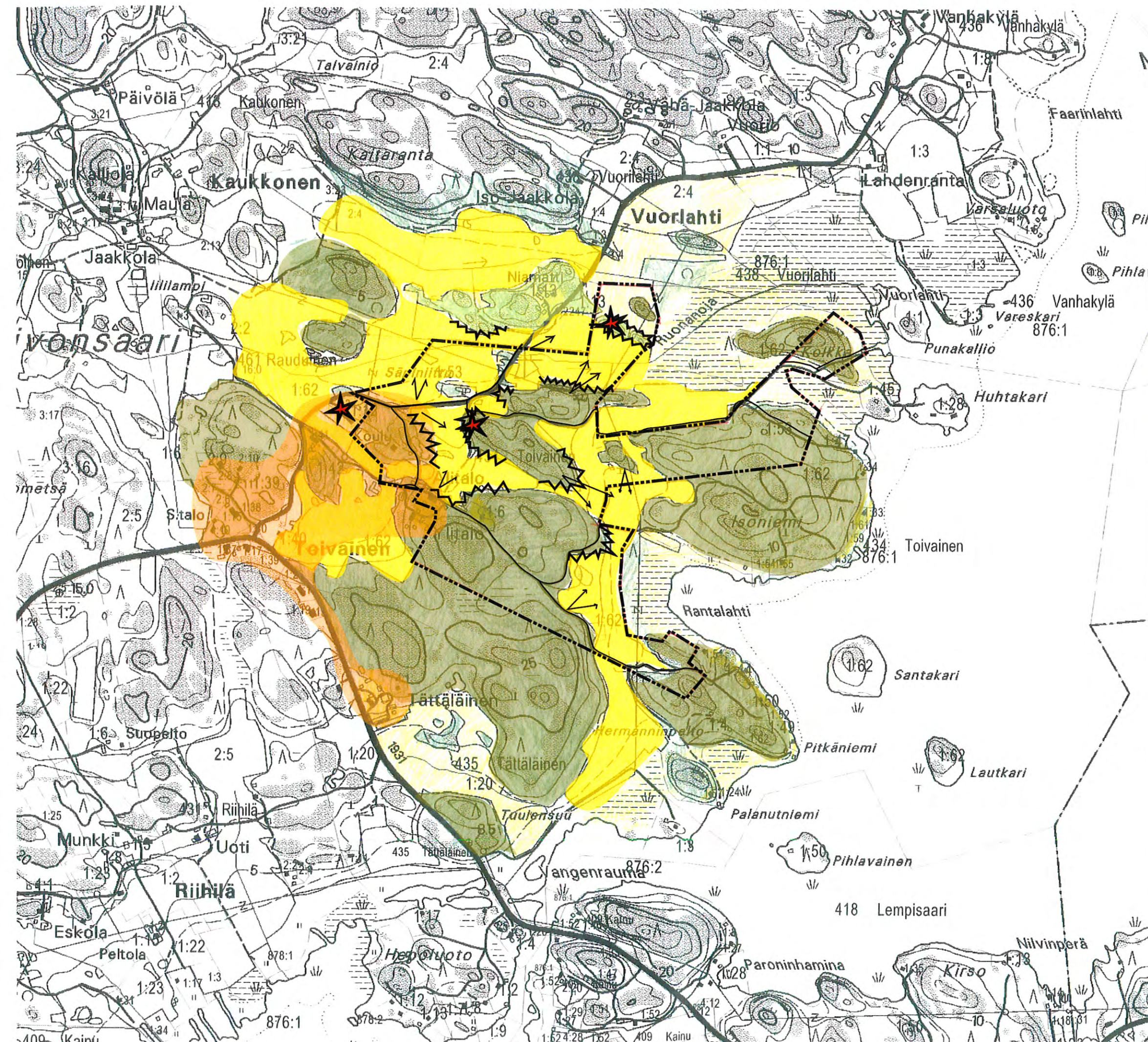
ASKAISTEN KUNTA

LIVONSAAREN YHTISÖKYLÄN
OSAYLEISKAAVA

MAISEMAKUVA 1:10 000

MERKINNÄT:

- kyläalue
- metsä, peitteinen alue
- luonnonsuojelualue
- avoimena säilytettävä peltoaukea
- Tärkeä näkymän pääte/maamerkki.
- Tärkeä näkymä
- Tärkeä maisema-alueen raja esim. metsän raja
- TIET
- tarkastelualue

Askaisten kunta

KAAVAN LAATIJAN VASTINE

Askaisten yhteisökylän osayleiskaavan laatijana annan vastineen kaavaluonnoksesta jätettyyn kannanottoon.

18 allekirjoittajaa, 24.9.2006

Kannanotossa vastustetaan rakennuspaikkojen suurta määrää. Perusteluja ovat:

- meri ei kestä ravinnekuormituksen lisäystä
- rakennuspaikat ovat kalliomaata
- rakennuksiin on suunniteltu vain kuivakäymälöitä. Ne eivät toimi ja alueelle voidaan joutua rakentamaan viemäriverkosto
- kotitalousjätteiden kompostointi lisää rottia ym. eläimiä

Kaavan laatija:

Osayleiskaavalla alueelle osoitetaan haja-asutustyyppisesti omakotitalorakentamista. Osayleiskaava osoittaa rakennusalueet, joille rakentamisen sijoittuu. Osayleiskaava antaa yleispiirteiset määräykset alueen vesihuollosta. Asuinrakennusten vesihuolto ja jätehuolto suunnitellaan hankekohtaisesti ennen rakennusluvan myöntämistä.

Kaavaselostuksessa on todettu, että alueen jätevedet käsitellään jätevesimääräysten mukaisesti joko alueella kiinteistökohtaisesti tai keskitetysti tai johdetaan lähistölle suunniteltuun kunnalliseen viemäriverkkoon.

3.10.2006

Air-Ix Ympäristö Oy

Jukka Liikari
kaavan laatija